

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 19. DE JUNIO (JUNIJA) DE 1937 Núm. (Štev.) 24

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Prilike se boljšajo

Ko človek pomisli, kakšne so bile razmere v skoro vseh naših naselbinah Južne Amerike še pred manj ko enim letom in če ga količkaj zanima usoda naših ljudi v tujini, mora občutiti globoko zadoščenje, ko vidi, da so se prilike v zadnjem času v mnogem izboljšale. To opazamo v Buenos Airesu, tako nam poročajo iz Rosaria in tako se glasijo vesti tudi iz Montevidea ter iz drugih krajev, če izvezamo mor da Brazilijo, kjer se nekateri posamezniki hudo prerekajo v naših kolonijah, namesto da bi svoje energije posvetili skupnemu društvenemu delu, ki je popolnoma zamrlo.

Po vesteh, ki jih imamo iz raznih naselbin, tvori Brazilija žalostno izjemo med našimi kolonijami, kjer so se razmere vidno izboljšale. Spori med organizacijami in mržnje med posamezniki se rešavajo in pozablja, plačani hujskači imajo vsak dan manj besede in vpliva, skoro povsod se opaža nova volja in pripravljenost za skupno delovanje, v ljudeh, ki so — v mnogih slučajih radi doživljenih razočaranj — že več let apatično gledali na celokupno naše izseljenišvo, se zopet obnavlja prepričanje, da ni še vse izgubljeno.

Na to postopno izboljšanje prilik so vplivale razne čimnice. Da so ljudje postali bolj spravipljivi, je gotovo posledica izboljšanja gospodarskih prilik. Človek, ki ni več v tako hudih skrbah za jutrišnji dan, kakor je bil še pred nedavnim za časa gospodarske krize, ni več tako razdražljiv, kakor je bil prej, ko mu skrbi za usodo družine in za svojo lastno niso dale spati. Boljšanje notranjih prilik v naši narodni državi in dejstvo, da postaja Jugoslavija v zunanji politiki zmerom bolj važen faktor, vse to dviga narodni ponos med izseljenci in utrjuje v njih vero v bodočnost našega naroda doma in v tujini. Na izboljšanje prilik pa je vplivalo mnogo tudi dejstvo, da se predstavništvo naše države v Buenos Airesu sedaj resno zanima za naše izseljenišvo ter je že v mnogih slučajih dokazalo, da je voljno z izseljenci sodelovati pri vsaki stvari, ki more biti naši skupnosti v korist. V tem pogledu ni bilo v prečnih letih vse tako, kakor so izseljenci pričakovali in želeli. Nima smisla in tudi naš namen ni, da bi obnavljali spomine na te neveselne stvari, ki so za nami in je bilo o njih itak o svojem času mnogo in še preveč govorjenja in pisanja. Izseljenišvo danes vidi i to prav ob vsaki priliki razdo tudi samo izjavlja), da so se razmere v tem pogledu temeljito izboljšale in zato je naravno, da se nezadovoljstvo in zablavljenja čez državo in njene predstavnike umikata volji po sodelovanju in veri v lepšo dobo našega izseljenišva.

Vse te čimnice, ki smo jih zgoraj navedli, pozvračajo, da postaja možnost za uspeh skupnega snovanja našega izseljenišva vedno ugodnejše in zato smemo pričakovati, da se bodo sedaj za skupno delo navdušili tudi taki, ki so doslej stali ob strani, ker so videli že nešteto poskusov, ki so se izjalovili radi sporov v kolonijah, radi pomanjka

Revolucionarci oblegajo Bilbao

Izdatna pomoč, ki je nekatere države nudijo upornemu generalu Francu posebno kar se tiče modernih letal, je obrodila svoje uspehe. Baski, ki so z vso vnemo branili svojo zemljo in svojo avtonomijo pred navalom revolucionarcev, so se morali v zadnjih tednih stalno umikati pred uporno vojsko, kateri je dalo pot **močno revolucionarno letalstvo**. Euzkadijska vlada je bila dala utrditi važne strategične postojanke okoli glavnega mesta in pretirana častniška poročila so celo zagotavljala, da so Baski zgradili okrog Bilbao pravečato "Magnetovo linijo", kakor jo imajo Francozi na meji z Nemčijo, vendar pa te utrdbe niso bile zadostne. Revolucionarjem, ki so se bili že zadostno

približali mestu ter so se par tednov skrbno pripravljali na odločilni napad proti "železnemu obroču", se je že v prvih dneh ofenzive posrečilo prebiti utrdbe na več mestih in nepristranski vojaški strokovnjaki smatrajo, da je usoda mesta že zapечатena. Da bi Bilbao postal drugi Madrid, ki se že dolge mesece uspešno upira revolucionarjem, na to ni misliti, ker je položaj glavnega mesta Euzkadija različen. Revolucionarci s svojimi topovi obvladajo pristanišče in ker bodo v kratkem gotovo popolnoma obkolili mesto, bodo branilci Bilbao kmalu odrezani od sveta ter se bodo morali vdati.

Valencijska vlada Baskom ni mogla pomagati, kakor bi bila go-

tovo rada storila. Vojakov in municije so Baski sicer imeli dovolj in tudi poguma jim ne manjka, a valencijska vlada jim ni mogla prekrbeti letal, ki so jih nujno rabili, in pa težkih topov, s katerimi bi bili mogli nevtralizirati akcijo uporniške artilerije. Revolucionarni pritisk na Euzkadi je skušala centralna vlada olajšati s tem, da je odredila ofenzivo na drugih frontah, vendar pa to ni mnogo pomagalo.

Baski se sicer junaško branijo in v zadnjih dneh se jim je celo posrečilo potisniti na nekaterih krajih revolucionarno vojsko nazaj, vendar pa morejo biti ti uspehi le začasni, ker razpolagajo uporniki z najmodernejšimi vojnimi sredstvi, kakršnih Baski nimajo in proti katerim junaštvo ne zaleže mnogo.

Predsednik euzkadijske vlade Aguirre se je z nekaterimi člani vlade umaknil z Bilbao v neko vas v okolici, kjer si prizadeva, da bi dobil ojačenja, ki naj bi ogroženemu mestu priskočila na pomoč. Boji so izredno hudi, o čemer priča tudi veliko število žrtev. Odkar se je začela revolucionarna ofenziva proti Euzkadiji, je padlo in bilo ranjenih več kot 22.000 Baskov.

Proti Baskom se borijo baje prav močni oddelki italijanske vojske in številna nemška letala. Tej tuji intervenciji pripisujejo v veliki meri uspehe uporne vojske v Euzkadiji. Seveda se svet vprašuje, čemu se Italijani in Nemci tako močno zanimajo baš za to pokrajino španske dežele in zakaj niso na primer svoje "prostovoljce" koncentrirali za napad proti Madridu, ki bi vsaj s političnega stališča bil večje važnosti. Odgovor na to vprašanje je treba menda iskati v dejstvu, da je Bilbao središče velike rudarske industrije ker je baskiška dežela izredno bogata na rudah in posebno na železu. To dejstvo nekoliko skrbi tudi Angleže, ki imajo močne kapitale investirane v baskiških plavžih, pa se boje, da bi Nemci in Italijani utegnili polastiti se vse rudarske industrije v Euzkadiji v plačilo za pomoč, ki so jo nudili Francu. Čeprav bi se v takšnem slučaju šlo za denar, vendar ni verjetno, da bi prišlo do kakšnih hujših mednarodnih zapletljajev, kakor jih napovedujejo nekateri listi, ki morajo vsak teden najti nove možnosti za izbruh evropske vojne.

Ježe so se polnile in na otokih je bilo vedno več konfinirancev, primeroma mnogo več Slovencev kot Italijanov. V Franciji so se organizirali razni protifašistični patronati, tudi slovenski, ki so od povsod zbirali prispevke za fašistične žrtve. Buenosaireska slovenska in italijanska društva so imela en skupen protifašističen shod in več prireditve, katerih čisti dobiček je bil namenjen za te žrtve. Žal so skušali skoro vsakokrat neodgovorni strankarski elementi izrabiti te prilike za svoje politične svrhe, kar pa se ni nikoli niti pri Slovencih niti pri Italijanih posrečilo, ker so slej ko prej obvladali položaj tisti, ki sodarskih pravice.

hoteli imeti nezlomljeno enotno fronto proti fašizmu.

Takoj, ko se je vnela fašistična in protifašistična borba v Španji, so zopet prvi hoteli tja slovenski in italijanski protifašisti. Organizirali so takoj tujsko legijo ter so največ pripomogli v zadržanju Frankovih čet in celo zabranili zavzetje Madrida, dokler se ni izvežbala domača obramba. Lahko bi povedali tudi koliko slovenskih častnikov in približno koliko prostovoljcev se bori v Španji, kakor tudi o drugih tujskih legijah, pa ni tolike važnosti in tudi prostora nimamo. Važno pa je, da se v teh tujskih legijah vsi protifašisti, brez ozira politične ali verske pripadnosti, borijo skupno proti skupnemu sovražniku, fašizmu.

Omenimo naj, da je bil umorjeni Rosselli med organizatorji tujskega bataljona "Garibaldi" in da je ne samo moralno temveč tudi materialno priskočil na pomoč s tem, da je pisal članke v svojem listu in zbiral prostovoljne prispevke.

Poleg protifašističnih časopisov, ki so brez dvoma glavna gonilna sila proti fašizmu, so izdali slovenski in italijanski emigrantje tudi več knjig in brošur, ki so bile prevedene tudi v druge jezike kot v francoski in angleški.

Mussolini je pričel iskati prilike, da z enim udarcem, če bo le mogoče, ubije kar dve muhi. Obljubil je izpolniti dano obljubo Jugoslovanom pod Italijo in je s tem pridobil Jugoslavijo za znani sporazum. Slovenski emigrantje iz Julijske krajine, ki jih je v Jugoslaviji okrog 70 tisoč, ne bi tedaj imeli več povoda se boriti proti fašističnemu režimu, ker dobijo tisto, kar so hoteli in jim je bilo že pred okupiranjem obljubljeno. In če bi le še rovarili, bi jih lahko Jugoslavija prisilila k molku, ker bi kaj takega ne bilo več narodna borba za kulturni in gospodarski obstoj, marveč strankarstvo. In tako bi se avtomatično zrahljale vezi slovenskih in italijanskih protifašistov, ki so se bili odločili za enotno borbo proti Mussolinijevemu režimu.

Mussoliniju pa ni bilo dovolj samo to, temveč je po svojih tajnih agentih pričel zasledovati tudi voditelje italijanskih protifašistov, ter kot smo prej omenili, je enega že spravil s poti.

Kako se bodo razvijali dogodki dalje, ne moremo vedeti. Vemo samo, da se Slovenci iz Julijske krajine nikoli ne bomo odpovedali svojih pravice do ivljenja in obstoja in da bomo vedno znali najti način in sredstva, četudi bi se morali s samim luciferjem zvezati, da sčasoma dosežemo tisto, kar nam po vseh božjih in naravnih postavah gre. Kar se tiče Italijanov, bodo pa že tudi vedeli, kako je zanje najbolj prav. Če italijanski narod hoče fašizem, naj ga le ima, ampak nam naj da svobodo kot jo lahko zahteva vsak kulturni narod. Ker pa je po našem mnenju fašizem le vsiljen italijanskemu narodu, smo prepričani, da bo prej ali slej likvidiral z njim. In ko bodo italijanskemu narodu vladali poštene in pravični močje, nam ne bodo kratili narodnih, kulturnih in gospodarskih pravice.

Tajne sile v borbi

Kot smo v zadnji številki na kratko poročali sta bila na doslej nepojasnjen način umorjena urednik socialističnega tednika "Giustizia e libertà", Karel Roselli in njegov brat Nelo. Ker je umorjeni urednik in zgoraj omenjeni socialistični list v precej tesnih odnosih tudi z gibanjem slovenskih izseljencev iz Julijske krajine v Jugoslaviji in Južni Ameriki, bomo našim čitateljem na kratko in v glavnih obrisih obrazložili vzrok krvavega fašističnega nasilja.

Odkar so fašisti, kmalu ko so prišli na vladu, ubili socialističnega voditelja Jakoba Matteottija, se jim je zdelo, da so najnevarnejšega nasprotnika odstranili. Druge ugledne protifašistične voditelje je vlada deloma vrgla v ječe in deloma jih je poslala v konfinacijo. Mnogim pa se je posrečilo pobegniti iz Italije in nekaterim iz konfinacije, med zadnjimi je bil tudi Roselli. Skoro vsi so pribežali v Francijo, odkoder so vodili močno propagando in delovanje proti fašističnemu režimu v Italiji.

Mussolini je večkrat poizkusil pri francoski vladi, da bi prepovedala aktivnosti italijanskim antifašistom, pa nikoli nič pozitivnega dosegel, kajti francoska vlada sloni na načelih demokracije in ima zato vsak pravico celo domačo vladu kritizirati, kaj še le, da bi ital. protifaš. ubežniki ne smeli povedati svoje mnenje o fašistični Italiji.

V kolikor nam je znano ter jih tudi mi dobivamo, izdajajo italijanski protifašistični emigrantje v Parizu štiri tednike in eno revijo. Te liste izdajajo socialisti, republikanci, komunisti in menda anarhisti. Torej so različnih svetovnih nazorov vendar so v borbi proti fašizmu edini.

Seveda imajo italijanski emigran-

nja narodnega ponosa, radi nezaupanja v državo in njene predstavnike, kar je naše izseljenišvo tlačilo ter bilo vzrok, da smo v gospodarski, kulturni in socialni organizaciji daleč zaostali za drugimi priseljenimi narodnostnimi skupinami, v katerih družbi živimo v Južni Ameriki.

tje tudi druge protifašistične liste, posebno v Južni in Severni Ameriki, ki pridejo samo indirektno v poštev, ker ga čitajo povečini izseljenci, ki se ne bodo več vrnili v Italijo. Vendar so taki listi zelo veliki, če ne glavna opora za uspeh.

Nas primorske Slovence bi gotovo toliko ne zanimalo italijansko protifašistično gibanje, če bi ne bili sami direktno prizadeti. Od začetka smo upali, da bo Jugoslavija naša zaveznik, ki bodo, Italijo prisilili, če že ne k odstopu naših krajev, ki jih je proti naši volji okupirala, vsaj k spoštovanju obljub, ki jih je v rapalski pogodbi dala, to je, da bo spoštovala naš jezik in da nam ne bo branila kulturnega in gospodarskega razmaha. V tem smislu se je bilo pričelo poveljno življenje z vso silo na Primorskem in Istri. Kmalu pa nas je fašizem oropal vseh najelementarnejših pravic in naš narod je bil pogreznjen v črno suženjstvo, kot si ga je komaj misliti mogoče.

Jugoslavija nikakor n in našla takšnih zaveznikov. Nasprotno pa se je fašizem celo jačil. Lavalova politika v Franciji je dala Mussoliniju potuho, da je lahko izvedel afriški načrt. Vse prizadevanje Anglije ni nič zaleglo.

Primorski emigranti oziroma njih voditelji, pa so se že prej odločili, da ne bodo iskali nobene direktne pomoči in zaščite od nikake države, marveč se zadovoljijo, da se jim da gostoljubje. Pač pa so se pridružili italijanskim antifašistom, ki so jih tudi sami vabili v svoje vrste, ker s opač ravnotako potrebovali pomoči.

Kdor je skrbno zasledoval slovensko in italijansko protifašistično časopisje, mu pač ni ostala prikrita nova taktika borbe proti fašizmu.

Protifašistično delovanje je bilo videti vsak dan enotnejše in zato močnejše in odločnejše, kar ni ostalo prikrito Mussoliniju, ki je bil po svojih tajnih agentih o vsem dobro poučen. Propaganda se je zanašala od Slovencev iz tujine v Julijsko krajino in od Italijanov med italijansko delavstvo in celo armado.

Argentinske vesti

"Concordanca" je našla podpredsedniškega kandidata

Po trudapolnih pogajanjih so se razne struje v vladnem bloku končno domenile glede človeka, ki naj nastopi pri prihodnjih volitvah kot kandidat za mesto podpredsednika republike. Kakor se mnogokrat zgođi, da se tretji smeje, ko se dva prepirata, tako se je tudi v concordanci zgodilo, da ni prodrla s svojim kandidatom nobena izmed obeh skupin, ki sta se pogajali za dr. Carcamo in za Patrona Costasa, marveč je bil za podpredsedniškega kandidata določen sedanji notranji minister dr. Ramón S. Castillo, dočim bo za predsednika kandidiral, kakor je že znano, sedanji finančni minister dr. Ortiz. S kandidaturami dr. Castille so zadovoljni tudi antipersonalisti, pa se je torej hudi spor med bodočega podpredsednika (konservativci) so namreč prepričani, da bo na vsak način zmaga, in, da bodo, li) srečno rešili se bo vršila skupščina delegatov raznih konservativnih organizacij, in na njegovi bodo proglasili listo Ortiz-Castillo. Iz dne bodo zborovali tudi antipersonalisti ter proglasili isto kandidata.

PROPAGANDNO POTOVANJE DR. ALVEARJA

Kandidat radikalne stranke na mesto predsednika republike dr. Marcelo T. de Alvear potuje sedaj v svrhu propagande po notranjosti republike. Imel je že volilne shode v Cruz del Eje, v Rioji in Catamarci in, kakor poročajo listi, je bil povsod z navdušenjem sprejet. Radikali menijo, da jim je spor med konservativci zelo prav prišel, ker jim je omogočil, da so s svojo propagando prehiteli vladni blok in zato upajo, da bo njihov uspeh pri volitvah večji.

IZGON NEZAŽELJENIH TUJCEV

Na podlagi zakona, ki v pokrajini Buenos Aires prepoveduje komunistično propagando, je policija v La Plati predložila izvršni oblasti listo nezaželenih tujcev, ki naj se izženejo iz države. Lista obsega naslednje priseljence: Jakoba Knaka, starega 47 let, Josipa Gianninija,

starega 50 let, Fernanda Poilpra, 53 let, Antona Lombarda, 47 let, Manuela Castra, 40 let, Manuela Villamarina, 47 let, Pedra Gerbando, 40 let, Juana Peschiuttija, 54 let, Paula Breneta, 57 let, in Francisca Cesa, 52 let starega.

SOCIALISTI SO SI SKOČILI V LASE

Spor med skupinama, v kateri se je razcepila socialistična stranka, je imel bučen odmev tudi v poslanski zbornici, kjer so si poslanci, ki so še pred nedavnim pripadali isti politični stranki, skočili v lase ter povzročili škandal, radi katerega je moral predsedujoči poslanec prekinuti sejo.

Delavski socialist Rusomanno je na seji govoril ter tekom svojih izvajanj obdolžil "nedelavskega" socialista Carrero "plagijata". Carrero je jezno reagiral, hude besede so začele leteti na eno in drugo stran, socialistični poslanci obeh nasprotujočih si skupin so planili pokonec ter se začeli obdelovati s takšno jezo, vemo, da so radikali in celo konkordancisti morali pomirjevalno po hudih naporih se ločiti nasprotujim je posrečilo sesti v ustnike, niso jim pa mogli zamisliti in zato je vpitje trajalo dalje, dokler ni predsednik odgodil sejo ter poveril posebni komisiji nalogo, da preišče, ali so Rusomannove obdolžitve utemeljene.

POŠTNA HRANILNICA DOBI LASTNO POSLOPJE

Pred kratkim smo poročali, da je Poštna hranilnica kupila zemljišče na vogalu ulice Victoria in Solis, da si tam zgradi lastno palačo. Preteklo sredo so že položili temeljni kamen za novo palačo. Svečanosti so prisostvovali predsednik Justo, kardinal Copello, mnogi civilni in vojaški dostojanstveniki ter člani diplomatskega zbora.

ZGODNJE KOBILICE

Ogromen oblak kobilic, ki je meril v širini svojih 20 kilometrov, v dolžini pa kakšnih 80 km, je v sredo zjutraj vpadel na argentinsko ozemlje pri Canastu v Corrientesu ter krenil proti jugovzhodu, v smeri proti Empedradu in Saladasu. Letos so se kobilice zgodaj pojavile, ker je zima izredno mila, pa se kmetovalci s strahom vprašujejo, kaj bo.

TOK GA JE UBIL

Nicolas Stazzi, star 27 let in zaposlen v tovarni cemente Portland, v ulici Carabobo 702, se je pri delu po nesreči dotaknil elektrovodne žice velike napetosti, pa ga je tok takoj ubil.

Pozor zastankarji

Mnogo jeze in nejevolje smo povzročili med vsemi, ki smo jim list ustavili, da bi ga gotovo ne bili, če bi bila naročnina poravnana. Mnogi so med tem poravnali in jim bomo dostavili vse zaostale številke, če jih bo dovolj. Drugi pa, ki so pisмено ali telefonično obvestili, da jim list ugaja in da bodo ob prvi priliki poravnali naročnino in tistim, ki nam je naš inkasant zagotovil, da so dobri plačniki, samo da ni bilo nikogar po naročnino, bomo tudi nadalje pošiljali list, vendar samo toliko časa, da bo lahko vseh obiskal, ker nekateri naši rojaki in rojakinje so postali tako komodni, da se jim zdi predaleč enkrat letno priti sem na uredništvo. To velja posebno za naročnike v mestu, medtem ko so iz dežele mnogo točnejši in ni treba vedno opominjati, kaj se le po dvakrat in večkrat trkati na vrata zaradi tistih borih šest pesov. Sreča za naše izseljenstvo, da je več točnih kot ne točnih ljudi, ker nasprotno bi sploh ne mogli izdajati lista.

Pri nekaterih naših ljudeh vse lepe besede in prošnje nič ne zaležejo. Kot miloščina smo prosili vseh, ki niso v redu z naročnino, naj jo vendar poravnajo, da ne bo nepotrebnih zmed v upravi. Pri nekaterih nam ni kazalo drugemu. Zato nam ni kazalo drugega kot odločiti se, da bomo od slej naprej vsakemu ustavili list en mesec potem ko mu bo zapadla naročnina. S tem bodo imeli v prvi vrsti koristi čitatelji sami, ker jim bomo lahko nudili boljši list.

Torej, če dni bodo vseh, ki ste zaostali z naročnino, obiskali naši inkasanti. Sprejmite jih lepo in po možnosti poravnajte, če pa kdo ne mara lista, naj kar brez strahu pove, ker mu ga ne bomo silili. Kar naj ostane pri "Critiki" in drugih listih, ki vse perj in točneje povedo kot Slovenski list. Samo če bo kdo kedaj imel kako potrebo, (dokler smo živi je pač na svetu vse mogoče in tudi to, da bo Slovenec imel ravno od Slovencev potrebo) naj se nikar ne obrača do nas. Ne rečemo da mu ne bi pomagali, vendar bi pa to bilo njemu bolj mučno nego nam.

Če pa smo Slovenci ponosni in samozavestni, tedaj napravimo le po svojo dolžnost brez godrnjanja napram edinemu našemu listu.

KADAR IŠČETE SLUŽBE obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ
DORREGO 1583, — Bs. Aires

Slovensko Prosvetno Društvo

Mladi gozdar

je prezanimiva povest, ki so jo mnogi naši rojaki in rojakinje čitali in se je dogodila na Goriškem. Dne 4. julija pa jo bo "Prosveta" predstavila v živih slikah v ul. Alsina 2832.

Tudi pevski zbor bo nastopil s povsem novimi skladbami. Sodelovalo bo društvo "Tabor" ter baritonist znanega radijskega zbora "Internacional", ki ga vodi znani prof. Kubik in bo tudi na naši prireditvi spremljal s klavirjem svojega solista.

S P O R E D :

- 1) Nagovor.
- 2) V. Vodopivec: "Izgubljeni cvet" (meš. zbor).
- 3) "Venček narodnih" (moš. zbor Tabora)
- 4) Hajdrih: "Siroti" (moš. zbor s sopran-solom)
- 5) Lach: "Domovini" (moš. zbor)
- 6) "Solospjev" (Slavko Furlan, spremlja na klavir R. Kubik).
- 8) A. Williams: "El Capricho" (izvaja na klavir Marica Mavčeva)
- 7) "Valček" (pleše Irena Vidmarjeva)
- 9) Ljudska igra: "MLADI GOZDAR".

V ODMORIH PRI PROSTI ZABAVI IN PLESU SVIRA
"SLOVENSKI ORKESTER"

K veliki udeležbi vljudno vabi

O D B O R

DOMAČE VESTI

HIMEN

Danes sta se poročila Anton Santel, doma iz Belsega in Josipina Žurga, doma iz Bače na Primorskem.

Bilo srečno!

PROSLAVA

Društvo Kosovo v Ensenadi poroča, da bo v ponedeljek dne 28. t. m. ob 8 uri zvečer praznovalo Vidovdan z lepo skupno večerjo v svojih društvenih prostorih v ul. Colon 260. Javite se v čimvečjem številu. Ceno za osebo bo 3 pese za otroke pa 1.

IZ DOMOVINE

je na novo prišla v Buenos Aires Ida Flego, ki je bila že prej naročena na naš list in upamo, da bo tudi v bodoče. Kot pripoveduje, je tam na Primorskem sedaj mnogo več svobode za naše ljudstvo nego je bilo doslej. Vsaj preprosto ljudstvo da lahko da duška svojemu veselju v slovenskem jeziku, medtem ko o kakem kulturnem in gospodarskem gibanju še ni nobenega govora.

ZANIMIVA IZJAVA

Nedavno smo priobčili članek profesorja Koebeke in smo poročali pozneje tudi o izjavi, ki jo je prinesel Slovenec od Katoliške akademске zveze, ki da obsoja pisanje omenjenega katoliškega profesorja. Resnici na ljubo moramo povedati, da

je Slovenec sam napisal tisto izjavo, brez da bi imel zato polnomočne dovoljenja od omenjene zveze, proti čemer je ista protestirala ter poslala popravek, ki pa ga je Slovenec odklonil.

ZENITNA PONUDBA

Star sem 39 let ter pravoslavne vere, postavno ločen od žene v Jugoslaviji. Po poklicu sem kuhar, sedaj pa imam lastno pekarijo. V svrhu ženitve bi se rad seznanil s kakim slovenskim dekletom ali vdomo. Cen. ponudbe poslati na uredništvo lista po šifro "Simón".

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.

Odpri tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADAČ
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

KROJAČNICA "GORICA"



Vam nudim vsakovrstno blago za obleke in povrhnjice po najnižjih cenah Delo prvotno.

Se priporoča rojakom

FRANC LEBAN

Warnes 2191
Buenos Aires

Franjo Huspaur

FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošiljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

Fotografija "LA MODERNA"



Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klijentelo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

Vesti iz organizacij

Pismo iz Montevidea

SLOVENSKI IZSELJENCI SO SE ORGANIZIRALI V "SLOVENSKEM KROŽKU", KI IMA NAMEN ZBRATI V SVOJO SREDI VSE NAŠE LJUDI V MONTEVIDEU — DRUŠTVO "IVAN CANKAR" RAZPUŠČENO — TUDI PREMURCI IMAJO SVOJO ORGANIZACIJO — POSLANIK DR. IZIDOR CANKAR PRISRČNO POZDRAVLJEN OD NAŠIH IZSELJENCEV V URUGUAYU

Iz našega mesta se že dolgo nihče ni oglasil, kakor da nas več ni in da so nas popolnoma ...odpihale one sapice, o katerih je poročal če se ne motim, zadnji dopis iz Montevidea, priobčen v "Slov. listu".

Sapice nas niso odpihale, marveč smo ošče zmerom živi in kolikor toliko zdravi (nekateri je začela hripa spravljati v postelje) in celo nekaj takih dogodkov smo imeli, o katerih bi vendarle moral priti glas v naš edini slovenski list v Južni Ameriki.

Ker so tisti gospodje, ki so doslej ponavadi sukali peresa, ko je iz Montevidea moralo priti kaj v liste, očitno zaspali, sem se pa jaz odločil, da napišem par vrstic.

Predvsem je treba povedati, da smo ustanovili novo organizacijo, kateri smo dali ime "Slovenski krožek". Da ne bodo takšni, ki imajo hudo kritiko vsak hip pripravljen, začeli godrnjati, aj da je tisti peščici Slovencev, ki živi v Montevideu, bila potrebna še ena organizacija, naj jih takoj potolažim, da se nič ni spremenilo, kar se števila tiče. Organizacijo "Ivan Cankar", v katero razni izseljenci niso marali vstopiti, ker so smatrali, da ima politično barvo, smo razpustili in ustanovili namesto nje, krožek, ki noče uganjati nobene politike, marveč ima namen družiti naše tukajšnje rojake ter skrbeti za kulturni, socialni in gospodarski napredek naše naselbine. Nuditi hoče članom potrebno razvedrilo na prireditvah in družabnih zabavah, a tudi vzgajati jih hoče — in ne samo člane, ampak tudi naš naraščaj — v spoštovanju in ljubezni do našega naroda. Če hočemo res kaj skupnega in splošnosti koristnega ustvariti, moramo najprej okrepiti v nas samih ljubezen do onega, kar nas druži: ljubezen do našega jezika, naših šeg in navad, ljubezen do naroda, čigar sinovi smo, in vero v njegovo bodočnost. Delo, ki nas čaka na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju, je tako veliko in nam bo dalo toliko posla, če bomo hoteli res kaj ustvariti, da ne bomo prav nič pogrešali politike, rad ikatere smo se včasih prekalali ter si grenili kri in izgubljali čas po nepotrebnem. Dobička nismo imeli nobenega.

"Slovenski krožek" se s politiko, ki je vir samih zdražb med izseljenci, ne bo ukvarjal. V njem je prostora za vsakega našega človeka in zato upamo, da se bodo vsi pametni montevidenski izseljenci zbrali v njem. "Krožek" je že imel en družabni večer, ki je prav lepo uspel. Sedaj pa se pripravlja na večjo prireditev. Imajo pevski zbor, orkesterček in dramski odsek, ki bodo na tej prireditvi nastopili. Predsednik krožka je rojak Figelj, med ostalimi člani odbora pa so tudi nekateri preizkušeni in sposobni društveniki. Zato smemo upati, da bo "Slovenski krožek" lepo napredoval, kar mu tudi vsi trezni slovenski Montevidenci želimo. Saj je bil že skrajni čas, da smo se tudi tu spametovali in začeli složno delati.

Menda je malokateremu izmed čitateljev Slovenskega lista znano, da imamo v Montevideu še neko drugo

slovensko društvo, ki lepo deluje. V mislih imam organizacijo naših Prekmurcev "Prvo slovensko prekmursko društvo", ki je prejšnji mesec imelo večjo prireditev, na kateri je dramski odsek uprizoril trodejanko "Zgubljeni in spet najdeni mosz". Dobro bo, če bo Slovenski krožek navezal tesnejše stike s temi našimi prekmurskimi brati, saj smo vsi sinovi slovenskega naroda. Prekmurci so tu več sto in naseljeni so povsod v okraju Cerro. Doslej so bili od nas zelo pozabljeni, dočim so se pa na primer Madžari vneto zanje zanimali. Med temi prekmurskimi izseljenci je več pametnih mož in resničnih rodoljubov, ki bodo gotovo pomagali navezati stike med obema slovenskima montevidenskima organizacijama.

Te dni se nahaja med nami naš poslanik g. dr. Izidor Cankar, ki je prišel v Montevideo, da izroči predsedniku republike svoja akreditivna pisma. Pripeljal se je v sredo zjutraj in v pristanišču so ga pozdravili zastopniki tukajšnjih jugoslovanskih društev. Še istega dne zvečer je g. poslanik obiskal društvo "Jugoslovenska zajednica", kjer ga je pozdravilo veliko število članov in simpatizantov te najstarejše tukajšnje naše organizacije. Pozdravni govor je imel predsednik Zajednice g. Alagić, ki je med drugim posebno poudarjal, da so bili naši izseljenci v Montevideu doslej preveč pozabljeni od naših državnih predstavnikov v Buenos Airesu in zato s tem večjim veseljem pozdravljajo sedaj g. poslanika ob njegovem prihodu. Naglašal je tudi, da so se prilike v koloniji v zadnjem času zelo izboljšale in obstoja zato upanje, da bo mogoče priti do koristnega bratskega sodelovanja med društvi. Hčerka rojaka Korpića mu je izročila lep šopek evetja ter ga lepo pozdravila v našem jeziku.

G. poslanik se je zahvalil za pozdrav, naglasil, da bo poslušal želje in potrebe naših izseljencev in njihovih organizacij v Urugvayu ter da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da pomore društvom pri njihovem delu za boljše organiziranje našega izseljenstva. Govoril je o nalogah, ki nas še čakajo, ter priporočal, naj bi se vsi s sporazumnim in složnim delom lotili njihovega reševanja.

Iz Zajednice se je g. poslanik odpeljal v prostora "Bratstva", kjer ga je pozdravil predsednik organizacije g. Stijanić, nek deklica pa mu je izročila šopek evetlic. Pevski zbor, ki se vadi za bodočo veliko prireditev, je lepo zapel več pesmi, nakar so nekatere deklice in prav pritlikav fantič nastopil z deklamacijami. G. poslanik se je zahvalil za sprejem z lepim govorom, v katerem je naglašal, da moramo vsi delati za slogo med izseljenci in za čast naše dmoovine. Navzočni številni člani organizacije so s toplim aplavzom pozdravili lepe besede g. dr. Cankarja.

V četrtek je g. poslanik obiskal pobiljševalni zavod za dekleta v Las Brujas v okolici Montevidea, ki ga vodi naša šolska sestra. Spremljal ga je na tem obisku tudi ravnatelj zavoda g. Rodriguez, ki kar ni mo-

gel prehovati požrtvovalnosti naših šolskih sestra.

Danes, v petek, bo g. poslanik obiskal zunanega ministra urugvayske republike dr. Espalterja in prihodnje dni ga bo sprejel predsednik republike dr. Terra, kateremu bo zastopnik naše države izročil poverilna pisma.

Slovenski izseljenci prav toplo pozdravljamo g. dr. Cankarja ter mu želimo srečno bivanje med nami.

Izseljenec

Kam pojdemo jutri popoldne?

Čudno vprašanje! Saj vendar to že vsi vemo! V dvorano v ul. Alsina 2832 pojdemo, kjer bo popoldne velika slovenska prireditev društva "Tabor" s sodelovanjem Slovenskega prosvetnega društva in jugoslovanskega kvarteta "Jadran" (Arion). Na odru bomo videli globoko dramo iz španskega življenja "V nižavi" in slišali homo mnogo naših lepih pesmi.

Na prireditvi bo tudi veliko žrebanje prelepih dobitkov, za katere se srečke že razprodajajo in med katerimi je tudi dragocen radio-aparat na osem žarnic na dolge in kratke valove. Zadnjič smo pisali, kako se bo žrebanje vršilo, pa je tiskarski škrat ponagajal in zapisal, da bo štev. 70 dobila, če bodo iz vrečic prišle zaporedoma številke 0, 7 in 9; razumljivo je, da bo v takšnem slučaju — vključno tiskarskemu škratu — dobiček imela srečka štev. 79 in ne 70. Ker so nekateri Tomaži tako neverni, da jim vrečice niso všeč in sumijo, da bi vendarle utegnili biti "mačka v žaklju", je društvo sklenilo, da se bo žrebanje vršilo s priznanim prevrnim aparatom, ki je tu v modi — s takozvanim "globom", v katerem se kroglice vidijo. V "globu" bodo kroglice s številkami od 0 do 9; prva številka, ki bo padla iz aparata, v katerega bo potem takoj spet prišla, bo pomenila stotice, druga desetine in tretja ednice. Vsakokrat se

bo seveda kroglica spet vrgla v aparat, da bodo v njem vselej vse številke od 0 do 9. Tako bodo gotovo tudi najbolj neverni Tomaži potolaženi in prepričani, da bo vse v najlepšem redu. Torej naj le vsak junaško poskusi svojo srečo! Če mu je mila, bo z dobitki lahko zadovoljen.

Kar se igre tiče, smo že povedali, da je zelo lepa. Pastirja Manelika bo igral Karlo Tišlar, Marto nam bo ustvarila Rozina Nanutova, hudega Sebastijana bo podal V. Nanut, blagega starčka Tomaža bo igral Ivan Bergrinc in tudi druge,

manjše vloge so v dobrih rokah Dečmana, Godinove, Lipičarjeve, Martina Kebra, Novinceve, Pečenka in Prezlija. Poleg tega nastopijo še vaščani in seveda vsi v slikovitih španskih narodnih nošah. Naj še omenimo, da je za dekoracijo odra poskrbel rojak Medvešek tako, da bo v vsem ustrezala igri.

Prireditev se začne točno ob 4.15 popoldne. Ker je spored obsežen in je tudi igra precej dolga, prosimo občinstvo, naj ne prihaja z zamudo. Ponavljamo, da se bo spored začel izvajati točno ob 4.15 popoldne. Odbor "Tabora"

DRUŠTVO "TABOR"

Paz Soldán 4924

BUENOS AIRES

(La Paternal)

VABI CENJENE ROJAKE IN ROJAKINJE NA SVOJO LETOSNJO PRVO

Veliko Prireditev

Vršila se bo v nedeljo, 20. junija 1937
V DVORANI UL. ALSINA 2832

S P O R E D

1. Otvoritev, svira orkester.
2. Mile Klopčič: "Mary se predstavi", deklamacija.
3. F. T.: "Nezvesti ljubici", poje moški zbor SPD I.
4. "Dalmatinski šajkaš", poje kvartet Jadran (Arion).
5. "Ej, uhnjem!", ruska pesem, poje kvartet Jadran (Arion).
6. "Čakanje", pleše Irena Vidmarjeva, naša Shirley Temple.
7. Aljaž: "Ujetega ptiča tožba", poje mešani zbor SPD I.
8. "Rival", meksikanska pesem, poje kvartet Jadran (Arion).

O D M O R

9. Don Angelo Guimiera:

"V NIŽAVI"

Pretresljiva španska drama v treh dejanjih. — Španija, za katero se danes ves svet zanima, na našem odru. — Igra, ki bo gotovo vzbudila največje zanimanje.

Kakor je iz sporeda razvidno, sodelujeta na tej veliki prireditvi "Slovensko prosvetno društvo I" in priznani kvartet Jadran (Arion), ki je žel že velike uspehe, in jih še žanje, na tukajšnjem radu.

PO SPOREDU PROSTA ZABAVA, PLES IN VELIKO ŽREBANJE

karkršnega gotovo še ni bilo na nobeni naši prireditvi, kakor doka zujejo naslednji glavni dobitki:

- 1) Radio-aparat na 8 žarnic na dolge in kratke valove, 2) Moška zapestna ura, 3) Fina ženska torbica, 4) Fotografski aparat, 5) Nalivno pero, 6) "Bebé malcriado".

— Poleg teh dragocenih predmetov še 10 drugih dobitkov. —

ZACETEK TOČNO OB 4.15 POPOLDNE

10% čistega dobička te prireditve gre za slovensko šolo na Paternalu.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozitivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samo pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujte samo potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da boste pri BANCO GERMANICO najboljše posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer,
ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Slovenci doma in po svetu

POLKOVNIK IVAN ROJNIK

Dne 27. aprila je umrl v Ljubljani polkovnik Ivan Rojnik, star 53 let. Zadel ga je kap.

Polkovnik Ivan Rojnik je bil po rodu iz središča Savinjske doline, iz Braslovca, sin uglednega posestnika, oče je dolga leta tudi županoval. Gimnazijo je študiral v Celju, kadetnico pa je dovršil na Dunaju. Služboval je nato pri raznih polkih, med drugim tudi pri domobranskem polku v Ljubljani. V garniziji daleč na Poljskem in na Tirolskem je bil po slovenskih novinah, zlasti po "Slovenskem Narodu" vedno zvezan z domovino, je pa tudi sicer ob vsaki priliki ponosno poudarjal svojo slovensko narodnost. Kot častnik je bil viteški, blag mož, silno priljubljen pri moštvu kakor pri tovariših. Takoj po prevratu se je šel boriti za slovensko Koroško. Kot podpolkovnik se je zlasti izkazal pri Črni in je bil za junaštvo tudi odlikovan. V jugoslovnski armadi je nato služboval v Debru, v Samoboru in Celju. Tu je naposled pred nekaj leti na lastno prošnjo — zaradi bolehnega srca — stopil v pokoj in se je preselil v Ljubljano, kjer je zdaj žal tako naglo preminil.

Pred mrtvaško vežo Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti so se zbrali mnogi njegovi prijatelji, upokojeni in rezervni oficirji — sorodnikov tu ni imel — nadalje zastopniki dravske divizije s četo vojakov in z vojaško godbo, ki je v slovo zaigrala turobne žalostnike. Z avtofužonom so prepeljali pokojnika v Braslovce, kjer je bil položen k večnemu počitku. Časten mu bodi spomin.

LIKVIDACIJA AFERE THURN TAXIS

Na predlog državnega pravdnistva je bila ustavljena kazenska preiskava proti beograjskemu odvetniku Čelobonoviću in tovarišem, ki so bili osumljeni, da so sodelovali v aferi kneza Thurn Taxisa. Kakor je znano, so bili po udeležanju sekvestrirani ogromni kompleks Thurn Taxisovih gozdov v orskem kotarju. Da bi se otrsela sekvestra, je osnoval knez Thurn Taxis "Društvo za eksploatacijo gozdov d. d." O tej aferi je bilo ponovno govora v narodni skupščini. Bila pa je tudi predmet posebne sodne preiskave, ki je trajala dve leti. Tekom preiskave je bilo sedaj ugotovljeno, da so bili vsi osumljeni nedolžni.

VELIK POŽAR V TRŽIČU

Usodno naključje je hotelo, da so Taxisovih gozdov v Gorskem kotarju Tržičani je ravno na praznik zaščitnika pred ognjem Sv. Florijana — doživeli velik požar, ki je ne samo povzročil izredno obšutno škodo, marveč je tudi grozil znatnemu delu Tržiča.

Vsako leto praznujejo Tržičani god sv. Florijana posebno slovesno z mašo in procesijo in pri tem obujajo spomin na veliko požarno katastrofo, ki je leta 1811. uničila Tržič. Ko so bili zjutraj okrog 8. ure domači in okoliški gasilci ravno v cerkvi, je začelo biti plat zvozna. Takoj so pohiteli na plano, po vsem Tržiču je šla novica, da gori ostrešje znanega čevljarskega mojstra Janka Ješeta v Cerkveni ulici. Tržički gasilci, predilničarji in svetoanski gasilci so pohiteli k požaru z motorkami, tovariši iz Loma in od Sv. Katarine pa z ročno brizgalno. Kmalu se jim je posrečilo ogenj omejiti in nato v dobri uri tudi pogasiti. Strašni element je med tem napravil že mnogo škode.

Kakor se je dognalo, je požar nastal po neprevidnosti nekega delavca, ki je zgoraj v delavnici grel lepilo za čevlje, kateremu je primršana tudi precejšnja količina bencina. Po nesrečnem naključju se mu je lepilo malo razlilo, pa je to porabil za odpadki, katere je potem vrget v peč. Tedaj je iz peči bušil plamen, bo katerem se je vnelo tudi lepilo v posodi in mahoma je bila vsa delavnica v ognju. Delavec pa ni mogel gasiti, ker je sam dobil zelo občutne opekline po rokah.

Ozračje je k sreči bilo mirno in tako je gasilec uspel lokalizirati požar, da se ni preselil na sosednja poslopja, ki so krita s škodlami. Zgorelo je vse ostrešje in v delavnici velika količina usnja in čevljarskih potrebščin ter 22 čevljarskih strojev z motorji, da lastnik samo po tem ceni škodo nad 200.000 din, ki nikakor ni krita z zavarovalnico. Razen tega pa se je vođa razlivala po vsej hiši, da je mnogo škode na vsem posloplju, na pohištvo, delavnici in v prodajalni.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

POL MILIJARDE ŠKODE ZARADI POPLAV

Letošnje poplave so v posavskih krajih dosegle tak katastrofalen obseg kakor v l. 1932. V krajih Srema, Bosne in v Slavonski Krajini so poplave napravile pol milijarde dinarjev škode. Uničile so vse letošnje posetve, upropastile mnoge vino grade ter porušile veliko število hiš. Potonilo je tudi mnogo živine. Več nasipov je porušeni in hudo poškodovanih. Mnogo cest je razdejanih. Tudi nekatere železniške proge so izpodjedene in porušene.

NOVA UPRAVA GASILSKE ZVEZE

V prostorih gasilske zveze krajevine Jugoslavije so se sestali zastopniki 70.000 gasilcev iz vse države, da po ustanovitvi gasilske zveze in sprejetju zakona o gasilstvu prvič izberejo svojo zvezno upravo. Poleg delegatov iz vseh devetih banovin so bili navzoči tudi ministri za telesno vzgojo ljudstva dr. Josip Rogić, zastopnik ministra vojske in mornarice, polkovnik inž. Bahčič in zastopniki ministerstev, kamor spada delovanje gasilcev.

Za starešino gasilske zveze so z aklamacijo izvolili mestnega senatorja iz Križevcev in starešino gasilske zajednice savske banovine Stanika Zagarja. Za prvega podstarešino je izvoljen zasebni uradnik iz Ljubljane in član osrednjega odbora gasilske zajednice dravske banovine Franc Snoj, za drugega podstarešino bančni uradnik iz Zemuna in starešina gasilske župe Beograd-Zemun-Pančevo Svetan Marković. Za vrhovnega nadzornika je bil izvoljen Ilija Pintar, dosedanji vrhovni nadzornik, mesto generalnega tajnika je pa do prihodnje seje uprave ostalo prazno. Vršilec dolžnosti generalnega tajnika je ostal Jaroslav Sel.

TEŽNJE DVOLASTNIKOV NA ITALIJANSKI MEJI

Dvolastniki na jugoslovansko-italijanski meji so poslali v Beograd vsem pristojnim oblastem vlogo, v kateri zahtevajo olajšanje obmejne ga prometa, kakor tudi ublažitev določil glede prenosa gotovine čez mejo. Na italijanski strani imajo naši dvolastniki nekaj denarja, ki

so ga izkupili za gozdove in les, a ga ne morejo prenesti v našo državo, nego se jim njih terjteve zaračunajo po kliringu ali pa se jim ne izda potrebno dovoljenje, da bi denar odnesli v Jugoslavijo. Nadalje zahtevajo od pristojnih oblasti, da omogočijo tudi obmejni promet v širšem obsegu. Predvsem zahtevajo potrebna dovoljenja za izvoz lesa, kolikor ga nabijo neposredno na drugi strani meje.

VELIK PLAZ ZASUL VAS

V petek, 14. maja ob 3.30 zjutraj je podzemo bobnenje prebudilo prebivalstvo v dolini, ki vodi iz Beneških Alp v Vittorio Veneto. Velik zemeljski plaz se je sesul proti vasi Costadio, ki je 3 km oddaljena od Vittorija Veneta. Plaz je zasul skoraj ves kraj, samo cerkev je ostala nepoškodovana. Štiri hiše so bile popolnoma porušene, večina ostalih poslopij pa je izpodkopanih in se lahko podrejo vsak čas. Iz Vittorija Veneta so takoj prispeli na pomoč oddelki vojaštva, gasilcev in Rdečega križa, ki so nemudoma pričeli z reševalnimi deli. V prvih dopoldanskih urah je reševalec uspel izkopati izpod ruševin 10 trupel. Sedem težko ranjenih kmetov so prepeljali v bolnišnico. Število smrtnih žrtev se bo, kakor kaže, še povečalo. Zemeljski plaz je 200 m širok in 150 m dolg. Bržkone je nastal zaradi zadnjih nalivov.

STAVKA V TOVARNI USNJA V KONJICAH

V četrtek, 13. maja popoldne je sresko načelstvo po odredbi kraljevske uprave izdalo dekret, ki je odredilo, da morajo nastavljeni tovarne Laurich in tvrdke Alfa, ki so tuji državljani, tekom treh ur zapustiti Konjice in našo državo. Sreski načelnik jim je predpisal vojni red (odhod z vlakom ob 15.40 preko Poljčan in Maribora s prihodom na avstrijsko mejo ob 21.05) ter je odredil 5 mož broječo orožniško patroljo, ki je izgnance z nasajenimi bajoneti spremila do meje. Izgnani so bili: Nikolaus Tattschler, poslovodja, avstrijski državljani, Friedrich Wagner, ravnatelj tvornice Laurich in posestnik, Karl Peindl gostilničar, posestnik in uradnik tvrdke "Alfa", avstrijski državljani,

Alois Sinek in njegova žena Magda, tovarniški predelavec, avstrijski državljani, Alfred Hoetzl, kemik in obratovodja tvrdke Laurich, avstrijski državljani in Anton Libich, tehnik, češkoslovaški državljani.

Med tem je posredovalna akcija v sporu med delavstvom in tovarno Laurich, ki se je pričela na sreškem načelstvu, tudi danes ostala negativna. Delavci so stavili naslednje zahteve: 1. Sprejem vseh delavcev v tovarno, 2. Če to že ni mogoče drugače in če so redukcije skrajno potrebne, so delavci pripravljani pristati na skrajšani delovni čas. 3. Kjer je to tehnično nemogoče, zahtevajo izmenjavanje zaposlenih delavcev. Tovarna Laurich teh predlogov ni sprejela. Mir in red še ni bil skaljen.

DELAVSKA ORGANIZACIJA JRZ

V Ljubljani se je pred kratkim vršil občni zbor Zveze združenih delavcev, ki so se organizirali za borbo proti organizaciji krščanskega delovnega ljudstva, Jugoslovanski strokovni zvezi, ki jo je ustanovil, kakor znano, pokojni dr. Janez Ev. Krek. ZZZ užiiva vse zaupanje in podporo vodstva JRZ in je živahno na delu, da zbere v svojih vrstah katoliško delavstvo. Do sedaj ji je uspelo ustanoviti 32 podružnic z 2150 člani, dočim ima Jugoslovanska strokovna zveza še vedno okoli 10.000 članov. Organizacija je dobila pri zadnjih zaupniških volitvah v obratih 24 zaupnikov. Upa pa, da bo pri prihodnjih volitvah to število podesetorila.

NOVA DIPLOMATSKA ZASTOPSTVA V INOZEMSTVU

Ustanove se odpravištvu poslov kraljevine Jugoslavije v Teheranu, generalni konzulat v Aleksandriji in generalni konzulat v Rotterdamu.

IZKUŠENA BABICA ANA CHRPOVA

Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson. Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo.

ENTRE RIOS 621
U. T. 33 Mayo 8182

PRVA SLOVESKA KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ



Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najboljše posreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučih, obli, stih jetrah, žolodcu, žilčevju itd. Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pisnim putem, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsako vrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.

V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28



BANCO HOLANDÉS UNIDO

SLOVENSKI ODDELEK

Podružnica Buenos Aires

GLAVNO RAVNATELJSTVO: AMSTERDAM (Holandija)

Centrala v Buenos Airesu: začasno, Cangallo 360.

Filialka v Buenos Airesu: Corrientes vogal Rio Bamba.

Naznanjamo naši cenjeni klienteli in občinstvu sploh, da bomo nadaljevali našo poslovanje

OD DNE 28. TEKOČEGA JUNIJA

v

NAŠEM LASTNEM POSLOPLJU

BME. MITRE 234

opremljenim z vso udobnostjo in najmodernejšimi tehničnimi napravami, katere so znak največje varnosti.

SLOVENSKA ORIGINALNA KNJIGA

Večina slovenskih založb danes izdaja samo prevode. Slovenska originalna knjiga danes nima tako ugodnega trga, kakor prevod. Zato se založbe branjajo originalov. Izjema med temi je Delavska založba s svojo Krekovo knjižnico, ki si je nadela nalogo, da izdala poleg dobrih socialnih knjig tudi slovenske originalne knjige. Ker so cene prav nizke, opozarjamo naše izseljence na njene izdaje. Celoletna naročnina za tri vezane knjige znaša Din 78 za broširane pa Din. 48. Letos namerava založba izdati:

Felici Scilio: Med volkovi (prevod); Venčeslav Winkler: Bajtak Skuk (original); Matuš Kosec: Grape (prevod).

Založba je izdala do sedaj tele slovenske originalne knjige: Sedem mladih slovenskih pisateljev, Miško Kranjec: Predmestje, Mirko Javornik: Črni breg, Miko Javornik: Srečanja z nepoznanimi, Slovenske novele in Jožko Jurač: Knap umira. Naslov: Delavska založba, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

STRAŠNA NESREČA DRUŽINSKEGA OČETA V TRSTU

Prrejšnji mesec se je zgodila v Trstu huda nesreča. Ključavničar Vidmar iz Štorij pri Sežani, ki je bil zaposlen v neki ključavničarski delavnici v Trstu, je ravno imel opravka pri aparatu za bencin ko je ta eksploziviral in mu glavo docela odtrgalo. Vidmar, ki se je šele pred par leti poročil, je bil preepljan na domače pokopališče ter tam pokopan. Pogreba se je udeležila velika množica ljudi iz vseh bližnjih vasi. Lahka mu zemlja.

PO PRIJATELJSKI POGODBI NI NOBENIH OLAJŠAV ZA ONE KI SO ZAPISANI V ČRNIH KNJIGAH

Ljubljana, maja 1937. — Marsikdo se je že tolažil z mislijo, da bo po sklepu prijateljske pogodbe spet smel vsaj na obisk domov. Vendar je vse ostalo pri starem, in sicer še bolj, kot je bilo pričakovati. Oni dan

so neko našo rojakinjo, ki je poskušala, da bi s prelaznico šla čez mejo, kjer bi se sestala s svojci, vrnili s prve italijanske obmejne postaje. Drugi so spet dali na konzularnem uradu izjavo da ostane v tem pogledu vse tako, kot je bilo. Tretjo so zavrnili, da vsi oni, ki so postali po l. 1922. jugoslovanski državljani ne dobe potnega vizuma za Italijo zato, "ker si šleht" itd. Mnoge so razne priprave listin, potnih listov in drugega stale veliko denarja in časa, a vse zastoj. Zato naj se vsakdo prej osebno prepriča in zagotovi na konzularnem uradu vizum, preden stori kakšen drugi korak.

POLOŽAJ NAŠEGA KMETA V JULJSKI KRAJINI

Češki veleindustrijalec Bata podaja vtise iz svojega trgovskega potovanja po Italiji in pravi, da je vedno prorokoval polom fašistovskega gospodarstva, leto za letom je znala italijanska vlada najti kritje za svoj bilančni primanjkljaj, i celo vire za svoje abesinsko podvzetje, za lepo urejene ceste, asfaltirane po celi državi. Gospodarska osvoboditev je stala Italijo 100 milijard lir. Nočem oporekati nekaterim njegovim trditvam, ker so resnične in je pri autarkičnem gospodarstvu lažje doseči vidnih uspehov kot pri onem demokratične podlage, kjer je treba za vsako postavko odobritev parlamenta. Ne more se pa govoriti o gospodarski osvoboditvi Italije, tu smo še daleč. Z 100 milijardami danes je najmanj 120 milijard — notranjega dolga ni še rešen večji del gospodarskih nalog, ki si jih je nadel fašizem.

Omeniti moram v prvi vrsti agrarno vprašanje. Tu si poglejmo gospodarsko stanje naših rojakov doli, ki so bili pred svetovno vojno neodvisni posestniki, ki so svoje pridelke primerno prodali, da so lahko živeli od svojih zemljišč. Danes imamo tu samo zadolžene kmete, ki ne morejo izhajati z dohodki, ki jim jih daje zemlja in lezejo v dolg, dokler jim ne prodajo domačijo. Naš kmet, po čigavi krivdi se to vrši, je drugo vprašanje, ki bi me zavedlo na politično plat — se danes bliža svoji proletariaciji. Dolgovi ga tarejo in

dražbe so na dnevnem redu, poslednji čas že radi zastankov davkov. Siliti se mora z rodne grude v mesto, morda v kak industrijski center, da postane delavec ali v inozemstvo. Kmet najemnik (kolon) ne more postati, ker kolonizirajo v naših krajih samo italijanske kolone. Ta način proletariacije našga prej neodvisnega kmeta gotovo ne predstavlja osvoboditev, ampak gospodarsko in nacionalno zaslužnje. Istega.

Enake gospodarske prilike preživlja tudi italijanski kolon. Ta je sicer navajen na svojo usodo od pamtike, ker ni bil nikdar samsvoj, samo da se njegova usoda ni pod sedanjim režimom nič zboljšala, ampak raje poslabšala. Pred svetovno vojno je vsaj plačeval manj davkov in življenjske potrebnosti so bile cenejše. Danes je drugače, in če čitamo poročila zadnjih dni, cene živivilom rastejo in fašistični sindikati, ki imajo nalogo nadzirati cene, niso v stanu zadrževati porast istih vzlic vsem dragoničnim odredbam, ki so jim na razpolago. Ne sme se soditi položaj neke dežele po lepo asfaltiranih cestah. Vprašanje agrarne reforme je danes v Italiji pereče vprašanje, ki vzlic vsem obljubam, ki so bile dane masam poljedelskih delavcev, do danes ni bilo načeto, ako izvzememo izsušitev močvirij. Tu so res naselili več kolonov, toda kje so še milijoni kolonov, ki čakajo razdelitve razsežnih latifundij v celi Italiji. O tem se čuje tu pa tam kaka beseda. Načelni spor, ki obstoja v fašistični stranki je spor kmetskega delavca proti interesom veleposestnikov in v tem sporu zmagujejo, kakor je pri avtoritativnih režimih razumljivo, vedno latifundisti, ker t so skupaj z velikim

kapitalom in veleindustrijo finančni-fašistovskega podjetja od njegovega postanka sem in brez teh ne bi se mogel fašizem zasnovati. Saj so bili njihovi interesi, katere so zastopali vodje fašizma. Imeli so lepe besede, lepe obljube za malega človeka.

Kritika autorkične gospodarske politike z lahkoto dokaže, da pri fašistovskih režimih gre le za tem, da se breme stroškov socializacije zvrča na srednje in nižnje sloje, kot je že od nekdaj, dočim veleobrtni (financ, industrij, zemljišč itd.) financirji fašističnih režimov v Evropi, uživajo nemoteno plodnostno obrestovanje svojih naložb. Je to le delna gospodarska osvoboditev, ki jo je izvršila finančna uprava v Italiji s tem, da je odvzela iz žepov svojih državljanov 120 milijard lir in jih naložila v lepo asfaltirane ceste, ki sicer neovrgljivo prinesejo svoje koristi, toda za osvoboditev kmeta, za rešitev agrarnega vprašanja, ki je v Italijo tako pereče, bo treba večkrat po 120 milijard.

NAŠEGA ČLOVEKA POVSOD IZPODRIVAJO

Il. Bistrica, maja 1937. — Z razkladanjem in nakladanjem raznega materiala vagonovskih pošiljk na kolodvoru v Trnovem so se dosedaj bavili poleg priseljencev tudi razni revnejši domačini. Marsikateri je na ta način zaslužil toliko, da je skromno preživljal sebe in svojo družino. Seveda so imeli tudi pri tej zaposlitvi vedno prednost priseljenci. Sedaj pa

se je zbrala trojica priseljencev in zaprosila za dovoljenje, da sme vse došlo blago sama razkladati in prevažati. So to ljudje, ki ne zmorejo niti potrebne garancije niti kaj drugega. Naj pripomnimo, da so svoječasnoprošili za tako dovoljenje že domačini, znani in solidni ljudje, toda brezuspešno, kajti njihove prošnje so bile zavrnjene. Trojici je potrebno dovoljenje izposloval neki višji uradnik železniške uprave v Trstu, ki je strasten lovec. Bil je pa zaradi raznih prestopkov že trikrat vržen iz lovskega združenja reške pokrajine tako, da tu ne sme več loviti. Lovi pa kljub uradni prepovedi, kar mu omogoča na prebrisan način sam lovski čuvaj Palumbo. Kot protiuslugo je železniški uradnik oskrbel Palumbovemu brezposelnemu sorodniku koncesijo za razkladanje in prevoz. Kratko malo: naš človek ne more ničesar doseči s poštenim delom. Za njega ni zaslužka in dela nikoder. Vsak kotiček je zaseden po priseljnih in tudi za nove priseljence vedno poiščejo primeren prostor in za služek. Če ne gre s poštenim in uradnim potom pa z nepoštenim in zahrbtnim delom. Tako je spet nekaj naših domačih delavcev ob skromen zaslužek.

NAŠ NOVI KONZUL V ČIKAGU

Naš novi generalni konzul v Čikagu, dr. Peter Gabrić, ki je bil doslej konzul v Skadru, je odpotoval na svoje novo službeno mesto v Ameriko.

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVIJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specij. listi za pljučne, srčne, živ. reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

FAVSTA

"Poslušaj me dobro. Jutri zjutraj pojdi na Gréviski trg, čakaj, dokler ne začneš veselega tuljenja, s katerim ljudstvo pozdravlja obsojence, ki prihajajo na morišče. Nato stopi v hišo, ki jo vidiš na levi strani trga, ako si s hrbtom obrnjen proti reki... V tej hiši reci, da želiš govoriti s knezom Farneskim."

"Toda Claude! Claude!..."

"Claude! Najdeš pri njem! On in knez sta postala nerazdružljiva tovariša."

"In kaj naj potlej storim?"

"Prišel boš k njima v trenutku, ko priženejo Fourcaudki na Gréviski trg. Vse ostalo je tvoja skrb!"

"Ali pa, če me ne spuste v hišo?..."

"Spuste te, ako jim rečeš, da si ti, st, ki ga knez Farneski pričakuje ob deseti uri."

"Farnese in mojster Claude te bosta pričakovala!... Idi zdaj, jutri ob desetih pokažeš Claudu njegovo hčer Violetto na grmadi!"

Belgoder je planil iz Favstine hiše in je krenil na Gréviski trg. Bila je črna noč. Na trgu je videl delavce, ki so pripravljali grmado.

Po Belgoderovem odhodu je Favsta sedla k mizi in napisala:

"Za-vaš upor je bilo treba kazni. Na-ložila sem vam trpljenje, odmerjeno po vaši krivdi. Ker je bila vzrok upora

vaša hči, sem hotela, da bi trpeli zaradi hčere. Zato sem vam rekla, da je mrtva. Ker pa ste moj ljubljani učenec, nisem hotela, da bi trajala kazen predolgo... Vediti, kardinal, da Violetta ni mrtva. Ako jo hočete videti, pridite jutri zjutraj v naš stan na Gréviskem trgu in recite tistemu, ki pride nekaj pred deseto uro k vam, naj vam jo pokaže."

Vaša pokroviteljica, ki čaka, da se izpreobrne."

Sel je neutegoma odnesel pisanje. Favsta pa je naslonila težko glavo med dlani in zamrmrala:

"S tem udarim kneza Farneskega. Toda kako naj zadenem Pardaillana, predem ga dam Guisu v roke?... Če bo oče gledal Violettino smrt, zakaj je ne bi gledal ljubimec?"

XXXIII.

Neznani plemič

"Draga vladarica", je zamrmrala Myrthis, "bledi ste in pozno je... Ali se ne mislite na počitek?"

"Ne smem ljubiti!" je zastokala sama pri sebi. "Moja duša ni ustvarjena za vsakdanje strasti. A tega človeka bom ljubila, dokler bo živ. Pardaillan mora umreti!..."

Zdrznula se je in oko ji je vzplamtel od divjega ponosa.

"Mrtvega bom morda še ljubila, toda potlej bo živel v meni samo spomin minule ljubezni. Ki sem jo ozdravila s trdno voljo. Pardaillan mora umreti! In da bo moje zmagovalstvo resnično in popolno, mora umreti od moje roke. Moja duša mora iziti iz te preizkušnje neranjiva kakor kaljeno jeklo."

Tako govoreč je izdrla svoj meč in ga je začela pazno ogledovati. Na nje, nem obrazu, ki se je mahoma spet u-

miril, je igral smehljaj, oster in nerazbirljiv kakor smehljaj starodavne Sfin. ge. Upognila je jeklo z rokami... In glej, s suhim klenkom se je prelomilo na dvoje!...

"Kdor se hoče boriti zoper pardaillana, potrebuje krepkega orožja," je zapirjev; Molina mi je prodajal meče, da svet ne premore bolje kaljenih; Florentinec Vanucci me je učil borjenja in me je vadil umetnij, ki se vselej končajo z nasprotnikovo smrtjo... Jaz po tem takem na morem poginuti. Pardaillan mora umreti!..."

Stopila je v sosednjo sobano, kjer je imela orožarno. Na stenah so viseli meči, rapirji in bodala raznih velikosti. Favsta jih je ogledala vse po vrsti. Izbrala si je dolg, tenak in gibek rapir s glocko školjko, ki je dobro ščitila laket in roko. Preizkusila ga je, uverila se, da je ostro nabrušen, in ga obesila za pas.

Nato se je ogrnila s plašcem, privela si na obraz veliko barsunasto krinko ter pokrila črni vzlet svojih las z moškim klobukom. Ozrla se je na uro in je videla, da kaže tri.

"Kmalu se mora zdaniti", je dejala sama pri sebi. "Čas je!..."

Zaživigala je trikrat na srebrno piščalko, ki jo je nosila okoli vratu. Eden njenih oborožencev je vstopil.

"Na odpravo pojdemo" je rekla Favsta.

"Koliko mož za spremstvo?"

"Vi sami."

"Kakšno orožje?"

"Ne vzemite nikakega orožja: vam se ne bo treba boriti!"

Dan se je delal nad Parizom. Vitez de Pardaillan je spal globoko spanje,

ko ga je prišel sluga zbuditi, rekoč, da hoče vzlic zgodnji uri neki tujec za vsako ceno govoriti z njim. Pripomnil je, da je tujec sam in neoborožen.

"Butee", je rekel Pardaillan, "znaj, da nisem prijatelj zgodnjega vstajanja, razen kadar je treba sprejeti damo ali nabosti protivnika, ki ne utegne čaka-ti do popoldne."

"Gospod vitez", se je začel glas izza lakejevega hrbita, "ako vas ne bode zaradi obeh ralogov, ki ste ju imenovali zaradi enega vas gotovo."

Pardaillan se je naslonil na komolec in je zagledal tujca.

"Oho!" je vzkliknil, "pa ne da bi hotela kaka dama govoriti z menoj?"

Neznanec je molčal.

"Teda vas pošilja nekdo, ki bi me rad pokončal?"

Tujec se je priklonil, ne da bi odpril usta.

"Prav," je odvrnil Pardaillan, ki je že davno sklenil, da se ne bo čudil nič-mur več, "čez deset minut sem vam na razpolago."

Brez naglice se je oblekel, zvičgaje neko lovsko fanfaro, ki mu je rada prihajala na um.

Nato si je opasal rapir in je odšel v pivsko sobo; tam je zagledal pravkaršnjega neznanca, ki ga je vljudno prosil, naj gre z njim na ulico. Vitez mu je ustregel, Ulica je bila zapušena; ni-kjer ni bilo videti žive duše. Tujec je počakal, dokler ni blapec gospe Hugete zaklenil vrat. Nato se je odkril, rekoč:

"Ste li resnično vitez de Pardaillan?"

"Z dušo in telesom, s kožo in kost-mi. In kdo ste vi, dragi gospod?"

"Oproda sem gospodarja, ki ne želi

povedati svojega imena. Sporoča vam, da vas vabi na dvoboj in vas proglašaa za strahopetca, ako me sprejmete iz-ziva."

Pardaillan se je zasmejal.

"Tako mi rokov peklenskih", je dejal, "viteška navada ni, da človek ne bi vedel, koga zakolje!"

"Moj gospodar vam pove svoje ime, kadar boste ležali na cesti in ga ne boste več mogli razglasiti."

"Hm, hm!" je pomislil Pardaillan, "menda ni kak vojvoda Guiski?... Oh, on bi me dal pač rajši ubiti v hrbet ali pa bi me prijel in bi me vrgel v ka-ko podzemeljsko jamo... Nemara je Bussi-Leclerc, ki bi se mi rad osvetil? A čemu bi ta skrivali ime?..."

Predelal je in usta so se mu skrivila v besnem nasmešku.

"Nihče drugi ne more biti kakor Maurevert!..."

Obrnil se je k neznanu.

"Kje je tvoj gospodar?" je rekel s hripavim glasom. "Pripravljen sem mu dati zadoščenje..."

Ni še izrekel teh besed, ko je stopila iz goste sence bližnjega zidu človeška postava. Novodošlec se je ustavil pred Pardaillanom in je mignil tistemu, ki se je bil predstavil za oprodo. Le-ta je brez besed pozdravil viteza in gospo-darja ter odšel, ne da bi okrenil gla-vo. Pardaillan in neznanec sta bila sa-ma. Vitez je s strastno radovednostjo premeril nasprotnika.

"Ni on!" je zamrmral "Nu, prav za prav bi se čudil, če bi bil."

Skrivnostni protivnik se je zdel še mlajši, toda po njegovem statusu je bilo videti, da ne zanemarlja telesnih vaj, ki delajo ude gibke in utrjujejo telo.

JUNIN DE LOS ANDES

Morda bo cenj. čitatelje Slovenskega lista zanimalo malo novic iz tega pozabljenega dela argentinske zemlje.

Moje življenje tu v Las Cordilleras je trudapolno, vendar najdem v njem mnogo veselja in razvedrila v kljub težavam, ki jih ne manjka.

Koncem meseca oktobra sem zapustil Junin de los Andes, ki se nahaja 200 Km od zadnje postaje južne železnice Zapalla. Zajezdil sem zopet mojega konja ter vzel spremljevalca s seboj in začel sem z mojim delom.

To pot sem se napotil proti jugu na obrežje reke Limay, ki meji na Terra Neuquen z Gubernijo Rio Negro.

Prve obiske sem napravil na "estancia", ki jih je tu zelo mnogo. Seveda, kadar pridem k tem gospodom, dajo takoj povelje svojim uslužbencem in družinam, da pridejo k sv. maši in prinesejo tudi otroke s seboj, da jih krstim. Tako sem trikrat ostal predno sem prišel na kraj, kjer prebivajo ubogi Indijanci pomešani s Čilenci.

Prišel sem do znanega jezera "Nahuel Huapi", to pomeni: Otok tigra. Ob obrežju tega velikega jezera je tu pa tam mnogo naselbin. V eni teh naselbin sem naletel celo na enega Jugoslavana, ki je bil poročen z neko domačinko in se je potem poročil tudi cerkveno, ko je našel priliko. Tako sem prejezdil vse te lepe gore in doline ter videl mnogo lepih jezer.

Po novem letu sem pa obrnil moje potovanje proti severu. Ne bom opisoval krajev in njih imena. O-

menim naj le jezero "Alumine", ki je prav blizu čilske meje. Ob tem jezeru sem se mudil v dveh naselbinah, kjer prebivajo Indijanci. Imel sem dovolj prilike opazovati te uboge ljudi in njih revščino, nekateri po lastni krivdi, ker si nočejo in menda tudi ne znajo pomagati, drugi pa vsled tega, ker so se že večkrat morali umakniti iz svojega obdelanega polja ter se naseliti na novo v še ne obljubljenih divjih krajih.

Letos mi je bilo zopet mogoče priti do g. Benigarja. Meseca aprila sem bil pri njem kar tri dni. On živi sedaj med rodno Caytruz. Dal mi je na razpolago eno sobo, kjer sem opravljal sv. opravilo ter krstil mnogo otrok in mladeničev ter mladenk od dvajsetega leta dalje. V teh dneh sva se mnogo razgovarjala z g. Benigarjem. Tudi vreme je bilo nalašč zato, ker so v tem času tukaj silni nalivi in je tudi to pot deževalo. Oba sva bila vesela, da sva se mogla zopet po dveh letih slovensko razgovarjati. Čas mi ni dopuščal, da bi še nadalje ostal pri njem, pač pa sem mu obljubil, da ga po vsej priliki drugo leto zopet obiščem. Še en bratski objem, on je ostal in jaz sem jездil dalje...

V teh mesecih sem obiskal trinajst indijanskih rodov ter mnogo veleposestnikov in drugih naselbin. Od meseca oktobra pa do junija sem napravil 2840 Km. poti. Nekateri dni sem napravil tudi do 70 Km. in ob takih dnevih sem si zaželel mehke postelje, a ubogi ljudje mi jo niso mogli dati, zato sem se moral vleči kar po njih navadi na trda tla. Pa da bi bila vsaj koliba trdna in bi ne zrušil veter skozi

vse špranje v stenah. In kolikokrat ti zapuščeni ljudje nimajo kaj deti v usta. Sreča, da so ti kraji z naravnimi dobrotami zelo obdarovani.

Po teh krajih je mnogo divjih jabolk, ki zelo obrodijo in jih imenujejo "Chicha" (čiča) in pa neke vrste smrek ki jih imenujejo "Araucaria" in da veliko semena, ki ga imenujejo "Piñones" (Pinjones). To seme se je tako kot pri nas kostanj. Tu stane to seme od 8 do 10 etv. v Bs. Airesu pa je gotovo mnogo dražje.

V jeseni gredo v hribe ter naberejo mnogo tega sadja od katerega pozimi živijo. Druga sreča je zanje, da je drv dovolj in pozimi vsaj prezebavajo ne.

Skoda, da je ta kraj tako oddaljen od Bs. A., (1600 km.) če ne bi priporočil, da bi ga kdo od Vas obiskal. Ti kraji se po vsej pravici

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpušaji, mozoljčki. Izpušaji las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ZIVNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, razširjen, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje z jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

VABILO

NA PRIREDITEV SLOVENSKE ŠOLSKE DECE

(V praznino Vidovega dne, ki je tudi šolski praznik)

ki se bo vršila

v nedeljo dne 27. t. m. v šolskih prostorih, v ulici Paz Soldan 4924 (na Paternalu)

S P O R E D :

1) Argentinska Himna

2) Jugoslovanska Himna

(izvajajo otroci šole)

3) Nagovor: Preds. šolskega društva

4) Pozdrav (Ida Pečenko)

5) Gostom (Anica Lakner)

6) V šoli (otroci Vrta)

7) Mornar (deklamira Kralj Alojzij)

8) Sladko vince (deklamira Saksida Stanko)

9) Vasovani (deklamira Henrik aFganel)

10) Pozdrav bratom na Jugu (Trček Anton)

11) Igrekaz: "MAČICE IMAJO TUDI ŠOLO" (igra deca otroškega Vrta).

Začetek ob 4½ uri pop.

Po končanem sporedu, bo čajanka s pečivom za vse navzoče otroke. Na to prosta domača zabava brez plesa.

Vstop prost. — Dobrovoljni prispevki pa se bodo hvaležno sprejemli.

Slovenski strši in prijatelji naše mladine, prihitite ta dan na našo prireditev in pripeljite tudi svoje otroke s seboj.

Prireditev se vrši ob vsakem vremenu.

ODBOR ŠOLSKEGA DRUŠTVA

imenujejo lepi, dasi bi jih seveda ne zamenjal za naše slovenske. Po teh gozdovih ni toliko ptic in veveric ter drugih lepih gozdnih prebivalcev, kot jih povsod srečate po naših krajih, pač pa je druge golazni več kot dovolj. Sicer pa je

tudi to božje stvarstvo in je zato vsak kraj po svoje lep in zanimiv. Upam, da boste priobčili te le vrstice v S. L. ter želim tem potom vsem čitateljem in čitateljicam vse najboljše.

Ludvik Pernišek, slov. misionar.

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

"Gospod", je izpregovoril vitez s svojim običajnim brezskrbnim glasom, "ne silim vas, da bi se mi predstavili, čeprav je tako ravnanje zoper vsa pravila; tolažim se z obljubo vašega oprode, da mi poveste svoje ime, kadar bom ležal na cesti. Toda nekaj, vsaj nekaj bi vendarle rad slišal iz vaših ust: zakaj me nameravate pokončiti?"

Tako govoreč je zamen izkušal z očmi prodreti nallénik, ki je pokrival nasprotniku obraz.

Tujec je odgovoril na njegovo vprašanje s tem, da je izdrl rapir. To videč, je tudi vitez potegnil svojega iz nožnice.

"Čujte, gospod", je povzel, preden sta prekrizala meče, "izkazal sem se dovolj popustljivega, da mi lahko storite uslugo. Ustregel sem vašemu pozivu, čeprav imam nešteto razlogov, da ostanem v Parizu kar mož skrivati. Jaz vas vobče ne poznam, vi pa poznate mene, kakor vse kaže, še predobro. Ali mi ne bi mogli povedati, kako in po kom ste zvedeli, da sem prespal to noč pri Vedeževalki?"

Namestu odgovora je neznanec iztegnil meč in udaril z desno peto ob tla.

"Vljudni res niste, gospod", je dejal Pardaillan. "V svojo veliko žalost vam bom moral sneti krinko, da izvem, kar hočem vedeti. Branite se dobro in čuvajte zlasti obraz; obljubim vam, da ne bom meril nikamor drugam kakor v nallénik."

Meča sta zaženketala. Nasprotnik se je pokazal večšega in spretnega borca. Vitez, ki ga je izprva nekoliko podcenjeval, je moral zdajči odskočiti.

"Vsa čast!" je zamrmral. "S takim suknom bi me prav gotovo poslali k

vragu... ako me bi bil Pardaillan!"

Naskočil je s svoje strani. Večkrat se mu je že ponudila prilika, da bi zadel nasprotnika v prsa. Toda Pardaillan se je zarekel, da bo meril samo v obraz; ni se hotel osramotiti s tem, da bi prekršil dano besedo.

Med tem se je delal beli dan. Okna so se odpirala in radovedne glave so se sklanjale na ulico, čeprav je bila tiste čase vsako jutro prilika, da si opazoval dvojeboje med plemiči, ki so se ponoči sporekli zaradi lepih oči kake deklinke. Zdajci pa so gledalci vztrepetali; eden izmed nasrotnikov je bil zakričal, kakor da je ranjen na smrt... In vendar ni pal ne ta ne oni!...

Tisti, ki je zavpil, je bil neznanec. Vitez ga je bil po daljši vrsti umetnih naskokov pogodil v čelo... Ko je umaknil roko, je obvisela krinka na koncu rapirja!...

"Ženska!" je osuplo vzkliknil Pardaillan.

Pobesil je rapir. Črna krinka je pala na cesto. Pardaillan jo je zamišljeno pogledal. Ko je uprl oči v nasprotnika, ga je takoj spoznal in zadrega, ki ga je obšla v prvem trenutku, je minila.

Na Favstinem čelu se je bila pokažala rdeča kaplja. Dvignila je oči proti nebu, kakor bi hotela pokazati Bogu to rano, ki se je zdela tako neznatna in je vendar pomenila smrt nečesa, kar je bilo zanj drugo, cenejše od življenja: njene vere v svojo notranjo moč...

Pardaillan je mirno dvignil rapir. Umaknil se je za dva koraka, odkril se široko kretnjo in se priklonil, rekoč:

"Če bi bil vedel, da je moj nasprotnik princesa Favsta, bi bil do njega bolj obziren, verujte mi, gospa."

"Branite se!" je hripavo kriknila Favsta in divje blisnila z očmi.

Pardaillan je vtaknil meč v nožnico. "Branite se, ali pa te ubijem!" je ponovila korakaje proti njemu.

Vitez je prekrizal roke. Favsta je pobesnela. Prijela je meč sredi rezila in ga je zavihnila proti njemu kakor bodalo; a tisti mah, ko je hotela suniti, je Pardaillan po bliskovito zgrabil z eno roko za njeno zapetjstvo, z drugo za meč; še trenutek in je bila razorožena! Zavpila je kakor prej, ko jo je pogodil v čelo, ter odskočila, zakrivaje si obraz z rokami.

Pardaillan je prijel njen meč za konico in ji je z naklonom ponudil ročnik.

"Gospa", je dejal z malone ganjenim glasom, "vse, kar imam na tem svetu, je moje ubogo življenje; oprostite mi, da ga branim in da sem s tem kriv dragocenih solz, ki jih vidim v vaših očeh!"

"O, peklenšček!" je zaihtela. "O peklenšček, ki te je satan poslal na moje pot, da bi me pogubil! Ne raduj se zmagi, čeprav si me premagal že v drugo. Z zakletvami te hočem iztrgati iz svojega srca... In osvetim se ti... še danes, na Grévkem trgu!..."

Te brezumne besede je izrekla tako zamolklo, da jih je vitez jedva čul. Vsekako jih ni razumel.

Položivši Favstin meč k njenim nogam, se je odmaknil. Toda Favsta je srdito zmajala z glavo. Vzdignila je nogo in udarila z njo na rezilo, da se je prelomilo na dvojce.

"Z Bogom", je dejala. "Ne, do svidenja. Nadejam se, da boste danes ob desetih dopoldne na Grévkem trgu..."

"Na Grévkem trgu?" je mrmral

Pardaillan, gledaje za njo. "Že drugič mi ga omenja. Zakaj neki? Ali mi napoveduje sestanek ali mi nastavlja past? Vraga, treba je odpreti oči. Pred vsem pa je treba da pobrem šila in kopita ter izginem od Vedeževalki."

V tem se je bilo zdanilo. Pardaillan je potikal na vrata gostilne pri Vedeževalki, ki so bila še vedno zaklenjena. Ko so mu odprli, je krenil naravnost v sobo vojvode Angoulémskega.

"Preseliti se morava", ga je ogovoril. "Vaš dvorec je bil premalo varen, a znajte, da je ta gostilna še bolj ogrožena. Toda kaj vidim. Vstali ste že? Ne, vaša postelja vobče ni bila odgrnjena in na mizi nabit samokres?..."

Karel je položil roko na orožje. Njegov obraz je bil blede kakor smrt, njegove oči krvavo obrobijene.

"Umrtiti hočete?" je vprašal Pardaillan.

"Da!" je priznal Karel s turobno odkritostjo.

"In vaša mati?"

"Ali je vaš sklep neomajen?"

"Neomajen", je rekel Karel s trdim, mrkim glasom. "Pardaillan, po-

slavljam se od vas."

"Dobro", je odgovoril vitez, "ne branim vam. Vaša glava, vaš svet! Toda opomni vas moram, da ste moj dolžnik in da pričakujem od vas vračila za prijateljstvo, ki sem vam ga vedno izkazoval."

"Govorite, vitez... Pripravljen sem."

"Česa zahtevate od mene?"

"Prav malo. Zahtevam, da odložite najino slovo do jutri."

"Vitez", je rekel vojvoda Angoulémski, "razumem vas, kaj hočete. Radi bi pridobili časa, da me pregovorite."

Toda ne varajte se, Pardaillan: preveč sem jo ljubil!..."

Mladi mož je krčevito zaihtel.

"Ljubil sem jo tako zelo, da vam ne morem povedati," je nadaljeval. "Vi, ki menda še niste ljubili ženskega bitja, me ne morete razumeti... Bila je vse moje življenje. Njena smrt je moja smrt. In vi me pregovarjate; zapeljujete me, da bi še ostal na svetu, čeprav samo nekaj ur... Ne, vitez, vse je zaman. Umreti hočem in to takoj!"

Upri je pri tem pogled na samokres. "Toda je res konec vsega?" je dejal Pardaillan. "Nič ne more omajati vašega sklepa?"

Spogledala sta se. Vitez je iskal živne besede, zmagovitega razloga, da bi z njim razorožil Karla. Toda našel ga ni...

"Z Bogom, Pardaillan", je rekel vojvoda s trdim glasom.

V trenutku pa sta se prijatelja poslednjič objela z očmi, so se odprla vrata in v sobo je planil Picouic.

"Vaša Svetlost!" je zavil. "Najden je in vrnil se je! Prišel je!..."

"Kdo?" je kriknil Pardaillan, ki ga je mahoma prešinila misel, da bi utegnil kak nepričakovani dogodek osvestiti Karla in izpodbiti njegov namen.

"Kdo se je vrnil? Kdo je prišel?..."

"Jaz", je zakrkal debel, masten, do smešnosti žaloben glas.

In pokazal se je Croasse...

(Nadaljevanje)

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

IZ VILLE PROGRESO

Ker se iz naše naselbine nobeden ne oglasi, sem se pa jaz namenil nekaj napisati, predvsem imam tudi nekaj predprave, ker sem se eden prvih tu naselil.

Vila Progreso se nahaja dvajset minut od Čakarite, deset od S. Martina in deset od božjepotne cerkve v Lurdesu. Tukaj nas živi okoli petindvajset družin. Vsi zaposleni ter so vseh vrst poklicev, samo krojača ni med nami nobenega. Imamo dve prodajalni jestvin, nekaj korakov od postaje pa se nahaja prodajalna pri Miljotu. Kar vprašaj kakega fantiča po slovenski, pa ti bo odgovoril, kakšni Slovenci da smo. Če ni črno polti, ti bo gotovo skoro vsak po slovenski odgovoril.

Da pa se ne bom preveč hvalil z našo slovensko zavednostjo, moram pripomniti, da se tudi tukaj dobijo otroci, ko bi skoro morali starši iti k sosedovim prašati, kaj govorijo in želijo.

Tudi nevošljivosti je med nami dovolj, kot je v zadnji številki SL. L. pisal g. Jahez Hladnik, a prijatelj iz Caserosa mi je pravil, da so tam še bolj navoščljivi, da se zgodi, da kar po pet sosedov ne spregovori med sabo. Iz tega razvidim, da smo v Progresu še le na drugem mestu.

Ampak na gotovih mestih je nevošljivost celo koristna. Naprimer eden kupi lot za 200 var, drugi hoče več in kupi kar za 250 var in tretji se hoče še bolj postaviti ter kupi kar dva lota skupaj. Ali ni taka tekma koristna? Nekoristna tekma pa je, kadar sosedje tekmujejo med seboj glede novih kril, ter vstajajo zgodaj, pa ne zato, da bi bile tako strašno pridne, marveč da se pokažejo v novih

JUGOSLOVANSKA VLADA IN IZSELJENCI

Za časa proračunske debate v narodni skupščini je vlada vnesla v finančni zakon amandman, ki nalaga ministru pošte zgraditev državnih kratkovalovne postaje od 10 kv. Če tudi postaja še ni gotova, je vlada že začela z oddajo in sicer s pomočjo Philipsove kratkovalovne postaje v Eiddhovu na Nizozemskem, ki istočasno oddaja na dva vala in sicer 31.28 m in 17.71 m z direktnimi antenami za Južno in Severno Ameriko. Ponoči 1. aprila ob 1 uri zjutraj je govoril izseljenec predsednik vlade g. dr. Stojadinović, 15. aprila zjutraj ob 1 uri pa je stopil pred mikrofonski notranji minister dr. Anton Korošec. Njegov nenavaden govor je vzbudil v vsej javnosti veliko pozornost. Med drugim je dejal: Morda boste od mene kot politika in ministra za notranje zadeve pričakovali, da Vam bom govoril o naši notranji politiki. Vem pa, da politične borbe hudo vžigajo strasti in izčrpavajo duhove v pogosto brezplodni borbi, ki ni vedno najlepša. Take notranje politične borbe iz višje perspektive včasih izgledajo čisto malenkostne, majhne in nevažne. Zaradi tega se ne bom mudil ob tem predmetu.

Iznad vsakdanje borbe, ki se mor

oblekah. Ko pride mož z dela domov, ga žene lepo podučiti, da za vino ne bodo znašali dohodki in ga zato vsaj za en teden ne bo na mizi, a včasih se ta teden potegne kar skozi celo leto.

Naj bo dovolj za danes, pa drugič še kaj.

Anton Živec

da zdi malenkostna, se visoko dvigajo tri ideje. Prva je naše iskreno prizadevanje, da državo tako uredimo, da se bodo vsi njeni državljani počutili v njej popolnoma enakopravne in zadovoljne, da bomo vsi to državo, ki je s tolikimi žrtvami ustvarjena, enako cenili in ljubili.

Drug naš veliki smoter je služiti ideji in miru. Zagotoviti naši državi trajen mir, to smatramo za našo najsvetejšo dolžnost.

Tretja naša glavna skrb gre za tem, da spet obnovimo in zavarujemo pravo demokracije. Vprav vi, ki ste zunaj mej, v državah velike demokracije, morete dobro občutiti in oceniti, da je demokracija neprecenljiva pridobitev dolgotrajnega zgodovinskega oblikovanja in da predstavlja ono obliko, ki varuje dostojanstvo človeka in ga dviga do res pravega in svobodnega državljanja. Hvala Bogu, naš narod ima pregloboko ukoreninjen čut za demokracijo in svobodo, da bi se dal zavesti in omamiti od takih idej, pa naj jih širi komunizem ali fašizem.

V drugem delu svojega govora je minister dr. Korošec razpravljal o gospodarski politiki, predvsem o

GOVOR MINISTRA CVETKOVIĆA V NAROD. SKUPŠČINI

Minister Cvetković, ki je govoril v nar. skupščini o izseljencih, je navedel štiri glavne naloge službe za izseljence.

Prvič iskanje začasne zaposlitve v inozemstvu za tiste delavce, ki doma nimajo dela.

Drugič varovanje dela in dobrega položaja tistim, ki so že zunaj.

Tretjič skrb za vzdrževanje narodne zavesti med izseljenci.

Četrtič, skrb, da v slučaju odpuščenja iz službe dobijo izseljenci povrnjene stroške za vrnitev v domovino in da se kolonizirajo v domovini.

Ugotovil je precejšnje izboljšanje gospodarskih razmer med našimi izseljenci in dejstvo, da je le malo izseljencev brez dela.

Velike važnosti za verstvo naših izseljencev je ustanavljanje čim večjega števila naših konzularnih predstavnikov, posebno v Braziliji in Perziji.

Omenil je dejstva, da je v Severni Ameriki organiziranih nad četrt milijona Slovencev, Hrvatov in Srbov v podpornih organizacijah, ki

potrebi načrtnega gospodarstva. Ugotovil je, da so v tem pogledu demokracije države ravno toliko in še več napravile, kakor države, ki so zavrgle demokracijo.

predstavljajo kapital od ene milijarde in 250.000 dinarjev.

Minister vidi nad vse važno nalogo v pošiljanju učiteljev, duhovnikov in strokovnih izseljenskih organov med izseljence.

Vlada hoče čim bolj zavarovati denar, ki ga izseljenci pošiljajo v domače denarne zavode.

Ravnatoko hoče vlada ohraniti izseljenski fond neokrnjen ali vsaj zmanjšati njegovo padanje.

Da bi se varstvo izseljencev moglo čim uspešneje vršiti, bo vlada v kratkem izdala nov zakon o izseljencih.

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov in Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1728

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Bueno Orden 3380 Buenos Aires

Reklamna cena

JAME.

Popolno pohištvo za jedilnico in spalnico
\$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2706

U. T. 59-0504

(Na pol kvadre) Buenos Aires

MIZARSKA DELAVNICA

JONKE & FERJANČIČ

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela. Zaloga panjev žnidskega sistema. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

RIO CEBALLOS,

S. de Córdoba

Agencija

PUTNIK

SAN MARTIN 345/T

BUENOS AIRES

U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke

Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito, obrnite se na

AGENCIJO "PUTNIK"

Lastnik: Anton Kolungja



CARIČIN LJUBLJENEC

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 38

Kozaki so udarjali s sekirami po vratih. Toda kmalu so uvideli da jim ves trud nič ne pomaga. Radi tega se v kratkem času zopet uma-nejo.

Sedaj snujejo najbrž nekaj strašnega, — reče Perkins. — Vidim namreč, da so razjahali s svojih konjev in da stikajo po gozdu. — Ha, sedaj vem! Ti lopovi nas hočejo prisiliti z ognjem, da se udamo!"

"Kaj hočejo oni?" ga vpraša Olga.

Perkins se obrne, prime Olgo za roko, a drugo roko položi Koli na ramo in reče:

"Otroka sedaj gre za res! Lopovi so uvideli, da nas tako ne bi mogli obvladati, ker se v hiši nahajajo ljudje, ki se znajo braniti. Oni bodo prišli z najstrašnejšim sredstvom nad nas. V gozdu so nabrali suhega listja in vejčja! Zažgali nam bodo hišo!"

"In potem?" vpraša Olga.

"Potem bomo ali poginili v ognju ali pa bomo morali odpreti vrata!" odvrne lovec. "Zares ne vem, kaj bi bilo boljše!"

V tem trenutku se zasliši pred hišo strašno kričanje. Ko je lovec pohitel k oknu, je videl, da se je njegova slutnja uresničila.

Okrog trideset kozakov je oprezno in polagoma jahalo proti poslopju. Ko je znašala razdalja do hiše, se približno dvajset korakov, vže naenkrat vsak svoje kopje, na katerem je bil pritrjen goreč sveženj

listja, namočen v smolo. Kopja se zapikajo v streho a kozaki obrnejo hitro svoje konje in odjahajo nazaj. Isto se ponovi tudi na drugi strani poslopja.

Samo malo časa je preteklo in že so naši ujetniki začutili duh po dimu.

"Ali ne moremo ničesar storiti, da bi udušili požar?" vpraša Olga. "Imamo pol soda vode."

"Morda bi se nam posrečilo pogasiti ogenj, morali bi priti na streho. Toda s tem bi se izpostavili njihovi puščicam!" reče Perkins. "Sedaj je prišel čas, draga Olga, ko nam ne preostaja nič drugega razen smrti!"

Perkins je izrekel te besede mirno in hladnokrvno, sedeč na stolu in pušče svojo pipo.

Olga prekriža na prsih svoje roke. Zdelo se je, kakor da bi premišljala, če bi ne bilo bolje, da bi povedala svojima sotrpina, kdo da je ona pravzaprav. Da bi povedala, kaj da jo veže z Daškovicem. Nekaj časa je omahovala, toda potem šepne:

"Ne, boljše je, da odnesem svojo tajno v smrt. Saj je vseeno, če umrem s svojima prijateljema kot kneginja Daškova, ali pa kot kmetica Olga."

Takrat se spomni svojega ljubljene Miroviča nesrečnega trpina, ki se sedaj nahaja najbrž v Sibiriji skupno s svojim prijateljem, starim Petrom Voronovim.

"Morda je tudi on že podlegel svojem mukam" šepne ona.

Nekaj korakov od nje je stal Koli, ki ni premaknil pogleda z nje.

Zdelo se je, kot da se tudi on niti najmanj ne plaši smrti.

"Vročina je postajala že neznosna. Perkins reče: "Ali ste slišali prasketanje ognja? Naše življenje je končano."

Olga pade na kolena a ustnice so ji šepetale molitev.

V sobi je vladala svečana tišina. Troje ljudi je pričakovalo smrti.

Takrat plane Olga, kot da se je spomnila nečesa strašnega. Ona razširi svoje roke in zaječe:

"Ne smem umreti, ne, ne smem, moram živeti, ali slišite? Nisem samo svoja."

Perkins ostrmi in vstane. Tolikeya izbruna obupa pred smrtjo ni pričakoval. Začudil se je nemalo. Prime Olgo za roko in ji pravi z mehkim glasom:

"Verjamem, otrok moj, da so ti trenutki strašni. Čez nekaj časa bo prodril plamen v sobo. Ti se spomni naš svojega ljubljene!"

"Ne, ne mislim samo nanj" zakliče Olga in vroče solze ji teko po licu. "Perkins, jaz imam otroka. Jaz moram živeti za svojo hčerko."

Perkins je vedel, da trpi strašno mlada mati. Rad bi ji bil pomagal, ko bi le vedel kako.

Dim gorečih hiše se je mešal z zrakom. Komaj so se dihali. Nad njihovi glavami je prasketalo vedno močnejše, a na stropu so se že pojavljali plameni kot male kače.

"Umreti, umreti." zakliče Olga, "Oh, smrt more biti sladka le tistemu, ki gre naravnost k Bogu in ki ne zapušča otroka na zemlji." Perkins dragi Perkins, rešite me za mojega otroka."

Lotil se jo je divji obup in ona poklekne pred starega loveca. V tem trenutku zasliši ona glas za seboj: "Živela boš, Olga. Tvoj otrok ne bo sirota brez matere."

Olga krikne prestrašeno. Prestrašil se je tudi Perkins, v ostalem pogumen človek.

"Oni, ki je spregovoril te besede, je bil — gluhonemi Kola.

42. POGlavJE

Med nebom in zemljo.

Skoro minuto sta buljila Olga in Perkins v človeka, ki sta ga smatrala do sedaj za gluhonemega, kakor da bi ne mogla pojmiti tega čuda. Perkins plane in ves iz sebe objame Kola in zakliče radostno:

"Ti govoriš? Slišiš? Slišiš? Kola, prijatelj — kako veselje si mi napravil. Kaka sreča pred našim koncem!"

Olga stopi h Koli in mu poda roko. Tudi ona ga, kljub vsemu obupu, veselo pogleda in reče:

"Povej Kola, kako misliš, da bom živela in da moj otrok ne bo sirota, ko smo vendar od vseh strani obkroženi."

"Obkoljeni smo samo od treh strani," reče Kola. "Četrta stran je prosta."

"Četrta stran?" vpraša Perkins. "Misliš ono stran, kjer je skala? No skala je najmanj dvesto čevljev visoka in tako strma, da nam ni mogoče priti na vrh."

"Prišli bomo do vrha," reče Kola mirno.

Njegov odločni glas in njegov

mir sta navdala Olgo in Perkinsa z novim upanjem. Šla sta za njim.

Kola jih privede v kuhinjo, stopi k omari, ki je služila za shranjevanje jedil in ostankov jestvin in reče Perkinsu da mu pomaga postaviti omaro na drugo stran.

Oba moža sta se lotila posla in kmalu je bila omara odstranjena.

Olga vzklikne začudeno. — Tam, kjer je stala do sedaj omara, je bila odprtina, ki je pričala, da se je nekaj nahajalo tukaj okno. To okno je vodilo prav na kamenito skalo, ki je bila oddaljena od nje samo kake tri čevlje.

Perkins je smehljal se, motril odprtino v zidu. Bila je dovolj velika, da bi se odrastel človek lahko splazil skozi njo.

"Toda kako se bomo vzpeli na

KROJAČNICA

MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimsko obleko in povrtnike, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Prepričajte se!

Sebastijan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025
BUENOS AIRES
(PATERNAL)



SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

CERKVENI VESTNIK

To nedeljo je sv. maša in večer-
nice na Paternalu.

Pretečeno nedeljo smo slavili cer-
kveno slovesnost obletnice sloven-
ske maše na Avellanedi. Imeli smo
peto mašo. Prvič so peli avežane-
ski (peve) "Et cum spiritu tuo"
Prelepo so zapeli.

27. junija pa vabijo avežanedske
Slovenci vse rojake iz mesta in oko-
lice, da prihitijo na slovesno "žeg-
nanje". Bo "šagra" z bobi in štruk-
lji.

Maša bo ob 10. v kapeli na Ma-
nuel Estevez 630.

Molitev pa v avež. farni cerkvi
na Av. Mitre 751.

Ob 3.30 bo govor in pete litanijske
in spomin Vidovega dne.

Po večernicah veselica v dvorani
French 78.

24. junija je kresni dan. Janez
Krstnik, zgled neizprosno dosledne-

ga moža, ki ni klonil niti pred kro-
nano glavo niti pred napuljeno
žensko.

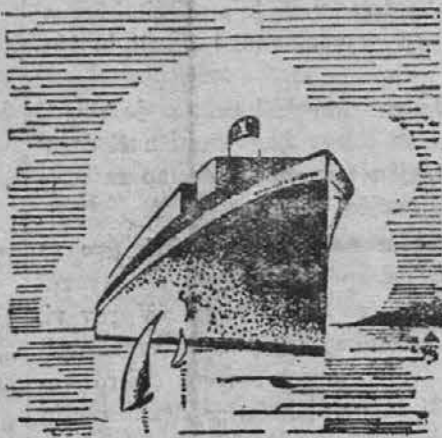
21. junija je god sv. Alojzija.
Z lilijami so pristopili ta dan prvo-
obhajanci prvič k mizi Gospodovi.
Hladnik Janez

PISMO IMA PRI NAŠEM UREDNIŠTVU

V našem uredništvu se nahaja pi-
sma naslovljena na Betti Peršič, ca-
lle Paz Soldan 489 — Paternal, Bue-
nos Aires Argentina.

Ker pa te številke sploh ni, saj
se ulica Paz Soldan pričinja šele s
številko 4700, tedaj bo najbrž na-
slovljenka stanovala kje med 4800
do 4900 te ulice. Pismo je bilo po-
slano iz Postojne, ker nosi poštni
pečat označko Postumia Grotte —
Trieste. Naslovljenka dobi pismo
na našem uredništvu, ulica Gral.
Cesar Díaz 1657. Če se ne oglasi,
bomo pismo vrnili pošti.

Prekomorska pošta



Iz Evrope dospejo:

- 23. Gral San Martin
- 24. Massilia
- 25. Highl. Patriot in Almeda Star
- 26. Pssa. Maria in Augustus
- 27. Mendoza
- 29. Asturias

V Evropo odplujejo

- 23. Arlanza in Aurigny
- 24. High. Brigade
- 25. Antonio Delfino
- 26. Massilia
- 29. Augustus

ZA KRATEK ČAS

V šoli

Mali Jurček pogrkuje črko "r".
Učitelj ga hoe nauiti pravega iz-
govora in mu ukaže:

"Jurek, reci 'prašič'!"

"Komu pa? Ali vam?, gospod u-
čitelj".

ISČE SE ROJAK

Naši rojaki so uljudno naprošeni,
da sporoče našemu uredništvu, če
jim je znano kje se nahaja Ciril
Kerševan, doma iz Gradišča pri Pr-
vačini. Omenjeni je prišel v Argen-
tino 1929 leta. Zadnjikrat se je ja-
vil iz Burzaea. Že štiri leta pa ni

Na AVELLANEDO — 27. junija popoldne

V nedeljo 27. junija popoldne se vrši na Avellanedi prva ve-
lika slovenska prireditelj, združena s proslavo obletnice sloven-
ske službe božje in s proslavo Vidovega dne.

Pričetek ob pol 4 uri v farni cerkvi na Av. Mitre št. 751 pete
litanijske in govor.

Ob pol 5 uri v veliki dvorani na ulici French št. 78. (2 kva-
dri od cerkve)

Uprizori se prelepa igra:

"LJUBEZEN VSE LEČI"

Spisal ruski pisatelj Tolstoj.

Avežanedske zbor zapoje nekaj lepih pesmic.

Tudi otroci bodo marsikaj povedali,

Prosveta bo tudi zapela,

Solospevi in deklamacije,

Beseda za res in za smeh.

Igra slovenski orkester

Srečolov z bogatimi dobinki

Tudi za jedačo in pijačo je poskrbljeno.

Prireditelj bo počastil tudi g minister dr. Iz. Cankar.

Vstopnina: moški 1 peso; ženske pol pesa. Otroci s starši zastoj.

Kmur bo sreča mila, bo s srečolovom zadel za 10 razkošno
opremljeno knjigo o Jugoslaviji, ali uro budilko, zbirko sloven-
skih narodnih pesmi, Prekmurske pesmi, izseljeniški koledar, ce-
la vrsta prelepih knjig in drugih darov.

Komur se bo pa sreča najbolj lepo nasmejala, bo zadel peče-
nega pujska, prav po prekmursko pripravljenega, da bo napra-
vil veselje tudi vsem svojim prijateljem z tako okusnim prigrizkom.

Zato pričakujemo, da boste prihiteli Slovenci od blizu in da-
leč, da se z nami poveselite.

Dvorana je pol hvadre od Av. Mitre, po kateri gre promet
iz vseh strani.

Tramvaji št. 3 (iz Constituciona), 17. iz Pl. Alvear, 21 iz Pl.
Once, 22 iz Retira, 74 (od Mercado de Abasto).

Omnibusi: št. 3 iz Pl. Mayo, št. 7. iz Retira, 16 iz Pl. Once.

Do mostu, od koder je se 7 kvader do cerkve na Av. Mitre 700

postavijo omnibusi 28, 34, 60 in 65.

Le pridite in točni bodite!

Ob 3 in pol v cerkvi Av. Mitre 751.

Ob 4 in pol v dvorani, French 78.

Vabijo pripravljalni odbor.



Potrjim sreem naznanjamo, da smo dne 14. junija
pospremili k zadnjemu počitku na pokopališče v Flo-
resu našega dragega brata.

FRANJOTA NEMEC

ki je v najlepši moški dobi, star 33 let, zapustil to mr-
zlo tujino, kjer je bival 13 let, ter je previden s tola-
žili svete vere odšel po plačilo tja, kjer ni tuge in brid-
kosti.

Pokojni zapuša v domovini žalostno mater, bra-
te: Jožeta in Tončeta in sestro Slavico. Tu pa zapuša
brata: Ludvika in Albina ter svakinjo Antonijo.

Tem potom se srčno zahvaljujemo vsem, ki ste nas
v tej bridki uri tolažili ter pospremili pokojnega na
njega zadnji poti.

Naj mu bo lahka tuja zemlja!

Zalujoči:

Mati; Ludvik, Albin Jože in Tonče, brat-
je; Slavica, sestra; Antonija, svakinja in
ostalo sorodstvo.

Buenos Aires

Miren pri Gorici

skalo, ki je tako strašno strma?" v-
praša on.

Skala je bila obrastla z divjimi ra-
stlinami in grmičevjem.

Kola se nagne skozi okno in iz-
vleče iz neke razpoke v pečini zvite
lestve iz vrvi.

"Lestva!" zakliče Perkins.

"S pomočjo teh lestev se bomo
povzpeli na skalo," reče Kola. "Za-
gotavljam vam, da bodo lestve do-
volj močne, da prenesejo tako težo."

"Kako so prišle te lestve v tvo-
jo posest?" ga vpraša Perkins za-
čuden.

"Sam sem jih naredil" odvrne
Kola. "Ko sta vidva spala, jaz sem
delal vsako noč. Šele pred nekaj
dnevi sem delo končal."

"A v kak namen?" vpraša lovec.

"Hotel sem zbežati," odvrne Ko-
la.

"Zbežati? — A zakaj in kedar si
misliš bežati?"

"Potem ko bi ga bil ubil!"

"Koga? Koga si namenoval ubi-
ti? — ga vpraša Perkins začuden.

"Njega, ki muči nas vse in ki nas
je že tolikokrat razžalil!" zakliče
Kola. — Kneza Daškova!"

Olga zadrhti ob misli, da bi bila
radi nje tekla kri. Ona pritiska ro-
ko na svoje prsi. Kola stopi pred
njo, pade na kolena in poljubi rob
njenega ubornega kmetijskega krila.

"Nikče te ne sme razžaliti. —
zakliče Kola — Oh, proklet, ki se
je drznil napraviti te za svojo kme-
tico! Svojo sužnjo! Jaz se bom ma-
ščeval za tebe."

Udarec z nožem bo končalo nje-
govo življenje!"

Kola potegne Olgo k oknu in po-

kaže na lestev.

"Na tej strani ni kozakov. —
reče on. 'Stopi prva na lestev, go-
spodarica! — Perkins stopi za te-
boj in jaz bom zadnji.'"

"Zares, skrajni čas je bil. Dalje
bi ne bilo mogoče vzdržati v go-
reči hiši.

Iz sosedne sobe je bilo že sliša-
ti prasketanje ognja. Celo hišo so
že objeli ognjeni zublji.

"Napreji!" reče Perkins, ki ni
pozabil svoje puške. "Hitimo, skraj-
ni čas je že!"

Olga je še vedno omahovala in
se ni upala stopiti na nevarno
lestev. Hitro se opravi Perkins a
a za njim Kola. Olga je bila na
lestvi šele tretja. Skriva so hodili
po tej nevarni poti in se vzpenjali
vedno višje. Olga se kmalu utru-
di in zakliče moškima, da bi se rada ma-
lo odpočila.

"Samo malo še," — ji zakliče Per-
kins. — "Uporabite vse svoje mo-
či, Olga. Takoj smo na vrhu."

"Že grem," odvrne Olga.

V tem trenutku se pa zasliši strel.
Pušica leti mimo Olginega obraza
in udari v steno.

"O, Bože moj," zakliče Kola. "Ko-
zaki so nas opazili. Zbirajo se!"

Padlo je pet strel, drug za dru-
gim. Kola, ki je medtem, dosegel
vrh, je z grozo zagledal, kako je
Olga še komaj stala na lestvi in
kako se je nagnila v stran, a po-
tem — ne, ona ni padla, niti en
strel jo ni smrtno ranil.

"Rešita se!" jima zakliče. Ne skr-
bita zame, ne morem več dalje! —
Dragi Perkins, — dragi Kola, —
bežita! — Pozabita name. Oh Bog,

— moj otrok, — moj otrok!"

Se ni Olga dobro izrekla teh be-
sed, ko se na vznožju griča prika-
že častnik na konju in skoči med
kozake, ki so si spodaj prizadeva-
li, da bi našli lestev in tako prišli
do Olge.

Bil je poveljniki oddelka Pugače-
ve vojske, ki je ostal pred hišo, ho-
teč jo uničiti.

Sedel je zelo lepo v sedlu, a iz
obraza mu je bilo čitati, da je izo-
brazen človek.

Oblečen je bil v uniformo kosa-
kega častnika.

— Nazaj!, zakliče on — Ne stre-
lajte. — Naj se nikdo ne drzne
streljati. — Nazaj! — Jaz sam jo
hočem spraviti iz te višine.

Kozaki se začudijo, toda navaje-
ni ubogati, klonijo puške in se u-
maknejo.

Konjenik pogleda v višino, kjer
se je s svojo zadnjo močjo držala
Olga, vzdigne roke in zakliče:

— Ona je, — ona je! — Njen
glas mi je bil takoj znan.

— Olga, — Olga — moja ljublje-
na Olga, — mati mojega otroka, —
rešil te bom!

Razburjen do skrajnosti skoči ko-
njenik raz konja in čez trenutek
je bil pri vznožju griča. Iskal je
lestev, katero kmalu najde in se
začne vzpenjati kvišku.

Perkins in Kola sta z grozo vpra-
zila, da se mu je posrečilo najti
lestev. Misli sta seveda, da hoče
sam poveljniki kozakov ugrabiti Ol-
go. Nista dolgo promišljevala.

Perkins zagrabi svojo puško.

— Jaz grem pa k njej. Videli
bomo, kdo bo prvi pri Olgi, jaz ali

on! — reče kola.

Začela sta plezati. Kosaški po-
veljnik od spodaj a Kola od zgo-
raj.

Olga je slišala njegove besede, a
daj, — drži se, pridem k tebi! —
Jaz sem oče tvojega otroka.

Olga je slišala njegove besede, a
mislila je, da sanja. Spoznala je
njegov mili glas, ko je spregovoril
kozakom, že prve besede.

Misel, da je njen ljubljene v nje-
ni bližini, jo je navdala z novo mo-
čjo.

Ne, ni smela umreti! — Sedaj je
hotela živeti. Živeti zanj in za otro-
ka.

— Mirovič! — zakliče Olga, —
Mirovič, mar si res ti ta? — Oh,
Bog, daj mi moči, da bi mogla vzdr-
žati tukaj! Ne daj, da padem od
tukaj v globočino! — Mirovič, lju-
bljeni moj, pridi — pridi!

Mirovič pohiti, hoteč čimprej
priti do Olge. Kola, ki se je spu-
ščal od zgoraj ni razumel njenih
besedi, ampak je mislil, da kliče
Olga še vedno na pomoč. Obupoval
je, ker je videl, da bo prispel pre-
pozno.

Poveljnik kozakov je imel za se-
boj že več kakor pol poti do Olge, a
Kola je bil še daleč.

In sedaj — sedaj je bil Kola pri-
siljen, da gleda, kako je kosaški po-
veljnik objel Olgo in jo pritegnil
k sebi.

Kola se obrne k Perkinsu, ki je
stal na vrhu, pripravljen da stre-
lja, in mu zakliče:

— Streljaj, — izprozi, Perkins,
— streljaj, četudi ubiješ Olgo! —
Boljše je za njo, da jo ubije tvoja

pušica, kakor pa da pride kozaku
v pesti.

— Prav imaš Kola — reče Per-
kins, — mislim, da bo moja krogla
zadela!

On vzdigne puško, nameri in iz-
prozi.

Olga krikne na ves glas.

— Ali si ranjen, Mirovič? — ga
vpraša. — Oh, Bog, ti nesrečneži
streljajo nate. — Perkins, Perkins,
ne streljaj!

— Ni me zadel, srce moje. — re-
če Mirovič z drhtečim glasom. —
Ali si ti ranjena?

— Ne, — ne, jaz živim in hočem
živeti, sedaj sem pri Tebi!

Medtem, ko sta si šepetala te be-
sede, se je spuščal Mirovič naglo
z njo po lestvi navzdol. Kozaki so
ju sprejeli z glasnimi vzkliki.

Kola pa se vrne žalostno nazaj
k Perkinsu, potegne izza pasu nož
in prereže na obeh straneh vrvi.

Lestev pade v prepad.

— Tako —, zakliče Kola, — se-
daj naj ti ljudje poskušajo priti za
nama. — Ali prijatelj, — Perkins!
Midva sva se rešila, a Olga je iz-
gubljena!

— A najhujše je — odvrne Per-
kins, — da ne moreva ničesar sto-
riti v njeno rešitev!

Mar misliš, Perkins — vpraša
Kola, — da nama bo sploh mogoče,
rešite jo iz rok teh kozakov? Ako je
ne rešiva, nikdar več ne bom sre-
čen!

— Ti ljubiš Olgo? — ga vpraša
stari lovec!

(Nadaljevanje)